

Årsredovisning 2015

INNEHÅLL

Gd har ordet: En tydlig och skarp tillsyn	3	Regelgivning	37
		Verksamhetsöversikt	37
Året i korthet	7	Prestationer	37
		Föreskriftsarbete	38
Om Finansinspektionen	9	Internationell reglering	39
Finansinspektionens uppdrag	9	Europeiska tillsynsmyndigheterna	40
Så finansieras FI	10	Regionalt samarbete	41
Organisation och ledning	11	Globalt arbete	42
Styrelsens sammansättning samt styrelsearvoden och övriga ersättningar under 2015	12	Resultatbedömning	42
Läsanvisningar	14	Tillståndsprövning	44
Resultatredovisningens indelning	14	Verksamhetsöversikt	44
Mätmetoder	14	Prestationer	45
Kostnader, intäkter och tid	14	Handläggningstider	46
Tabeller och diagram	14	Resultatbedömning	48
Finansiell redovisning	15	Övrig verksamhet	49
Övergripande Finansinspektionen	16	Finansiell folkbildning	49
Samlad Bedömning FI	16	Samordning mot penningtvätt	51
Ökade resurser för tillsyn	17	Finansmarknadsstatistik	53
Företagsenkäten	17	Samhällsskydd och beredskap	53
Ärendestatistik	18	Avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter	54
Effektivitet	18	Övrig återrapportering	55
Ekonomiskt resultat	19	Lokalförsörjning	55
		Avgiftsredovisning	55
Tillsyn	22	Rapporterade uppdrag	57
Verksamhetsöversikt	22	Kompetensförsörjning	64
Prestationer	23	Resultatbedömning	65
Bankområdet	27	Finansiell redovisning	67
Försäkringsområdet	28	Resultaträkning	67
Marknadsområdet	30	Balansräkning	68
Konsumentskyddet	32	Balansräkning fortsättning	69
Gränsöverskridande tillsynssamarbete	33	Anslagsredovisning	70
Ärenden anmälda till Ekobrottsmyndigheten (EBM)	33	Tilläggsupplysningar och noter	71
Rapportering	34	Sammanställning över väsentliga uppgifter	79
Sanktioner	35	Intygande om	
FI-forum	35	intern styrning och kontroll	80
Resultatbedömning	35	Vårt ställningstagande	81

Gd har ordet:

Erik Thedéen,
generaldirektör
Finansinspektionen.

”En stor
finanssektor
är en stor
utmaning
för samhället”

En tydlig och skarp tillsyn

I denna årsredovisning finns en samlad genomgång av Finansinspektionens verksamhet under 2015. Vi redovisar hur vi använt tilldelade resurser, i vilken utsträckning vi nått våra mål och vi beskriver de olika utmaningar som myndigheten stått inför under förra året.

I vår årliga utvärdering har vi krav på oss att redovisa hur vi delar upp våra resurser på avgiftsfinansierad tillståndsprövning å ena sidan, och anslagsfinansierad tillsyn och regelgivning å den andra. Det är rimligt mot bakgrund av att dessa olika delar av verksamheten finansieras på olika sätt. Samtidigt är det viktigt att påpeka att det inte finns en skarp gräns mellan de två huvudområdena utan att de ofta går in i varandra. När vi exempelvis prövar en banks riskmodell (en tillståndsprövning) lär vi oss mycket om bankens interna styrning. Det hjälper oss när vi bedriver tillsyn.

Finansinspektionen har två huvudsakliga uppdrag: att värna finansiell stabilitet och att säkerställa ett gott konsumentskydd. Två på pappret olika perspektiv på finansmarknaden. Men vår erfarenhet är att dessa två uppdrag i grunden hänger ihop. När vi stärker konsumentskyddet, exempelvis genom att införa bolånetaket, stärks också den finansiella stabiliteten. Och omvänt stärks konsumentskyddet när vi säkrar att bankerna har en god kapitaltäckning.

De uppgifter vi utför är ofta starkt sammankopplade och det är därför viktigt att hela Finansinspektionen förmår att arbeta nära tillsammans.

Inför 2016 har Riksdagen beslutat att det finansiella systemet ska bidra till en hållbar utveckling. Här ska vi på Finansinspektionen inom vårt

ansvarsområde kartlägga och analysera vilka möjligheter vi ser för att kunna bidra till det övergripande målet. Detta kommer att ske i dialog med övriga aktörer inom det finansiella systemet. För mig personligen är detta en fråga som ligger varmt om hjärtat. Det är en fråga som jag tidigare varit engagerad i och en fråga som är viktig för hela samhället.

Låt mig nu, eftersom detta är mitt första ”Gd har ordet”, ge mina reflektioner inför framtiden på Finansinspektionens uppdrag, verksamhet och utmaningar.

Finansinspektionen har under de senaste fem åren vuxit från 290 till cirka 460 medarbetare. Det är motiverat. Sverige har – i relation till ekonomins storlek – ett av Europas största finansiella system. Bankernas samlade tillgångar utgör cirka 400 procent av BNP, dvs. omkring 15000 miljarder kronor. Försäkringsföretagens samlade tillgångar uppgår till 3900 miljarder kronor. Den svenska valutamarknaden är bland de 15 största i världen och Stockholmsbörsen har en omsättning som är större än de andra nordiska ländernas börser sammantaget. Dessutom har Sverige ett clearinghus under Nasdaqs ägande med en genomsnittlig clearad volym på cirka 125 miljarder kronor per dag.

Listan skulle kunna göras längre, men bilden är entydig: Sverige har ett stort finansiellt system. En orsak är att Sverige och Stockholm har blivit ett nav för nordisk bank- och börsverksamhet. Många tycker det är bra; det ger arbetstillfällen och det lockar till sig andra viktiga tjänstesektorer. Det är ingen tillfällighet att Sverige också har stora revisions- och advokatbyråer. Sverige är inte ett globalt finansiellt centrum, men ställningen som regionalt finansiellt centrum har stärkts. I Sverige finns dessutom Nordea, en av 30 banker i världen som klassas som globalt systemviktig.

Om den stora finanssektorn är till glädje för många, inte minst för de hushåll och företag som efterfrågar sektorns tjänster, så är den också en stor utmaning för samhället. En viktig uppgift för finansföretag är att ta över risker från sina kunder. Dessa risker måste sedan hanteras på ett bra och ansvarsfullt sätt. När så inte sker kan allvarliga problem uppstå. Erfarenheten från den svenska finanskrisen på 1990-talet och från den globala krisen som inleddes 2008 visar med all önskvärd tydlighet att undermålig riskhantering i finanssektorn kan orsaka stor skada, till och med mycket stor skada. Och med en stor finanssektor är det oundvikligt att skadorna kan bli desto mer omfattande.

Det var med den kunskapen i bakhuvudet – eller kanske trots den kunskapen – som jag sökte jobbet som generaldirektör på Finansinspektionen. Många frågar säkert varför någon vill leda den myndighet som har att säkerställa finansiell stabilitet och ett gott konsumentsskydd i ett land med mycket stor finanssektor. Visserligen har regelverken och tillsynen förbättrats efter finanskrisen. Men det är ofrånkomligt att uppdraget kan föra med sig hård kritik om målen inte uppnås, kritik som inte alls motsvaras av den uppskattning som Finansinspektionen får om allt går bra.

En förklaring är att det är ett viktigt och spännande jobb. Det finns också goda förutsättningar att göra jobbet bra, inte bara för att vi numera arbetar med ett bättre regelverk, utan även för att organisationen rymmer många duktiga medarbetare. Finansinspektionen är en välskött myndighet som under min företrädare Martin Anderssons ledning haft en stark utveckling. Den analytiska skärpan har förbättrats. Beslu-

ten har varit motiverade, rättssäkra och riktiga. Respekten för Finansinspektionen har ökat.

Finansinspektionen står således stark, men trots det kan vi bli bättre. Vi ska fortsätta att jobba med en tydlig och skarp tillsyn. De företag som står under vår tillsyn ska märka det. De ska känna att med ett tillstånd att agera som bank, försäkrings- eller värdepappersföretag följer krav. Det handlar om ordning och reda och om att etablera en sund företagskultur. Ytterst handlar det om att företagen inte bara ska verka för kortsiktiga intressen, utan att de ska ha en långsiktig syn där omsorg om stabilitet och kunder är central. Att bedriva finansiell verksamhet är ingen mänsklig rättighet, det är något som vissa får rätt att göra efter en prövning. Och förtroendet att hantera kunders pengar och att vara en del av ett stort finansiellt system med inneboende stabilitetsrisker kräver ansvarstagande. Finansinspektionen ska övervaka bolagen, men en viktig del av en stabil och välfungerande finansmarknad handlar om att ledningar och styrelser tar sitt ansvar.

Finansinspektionen ska under 2016 bli bättre på att kommunicera med marknadens aktörer. Vår företagsenkät, som redovisas i denna årsredovisning, visar att alltför många företag inte är nöjda med sin dialog med oss. Vi ska vara tydligare med vilken typ av dialog som branschen kan räkna med, liksom med vilken typ av information vi inte kan ge. Vi kommer aldrig bli konsulter till marknadens aktörer, men vi ska kommunicera tydligare och bättre med branschens aktörer. Det är ett viktigt mål för mig och myndigheten.

Finansinspektionen har sedan 2014 ansvaret för makrotillsyn. Det innebär lite förenklat att vi också ska försöka dämpa de makroekonomiska riskerna som kan uppstå vid en alltför hög eller låg kredittillväxt. Makrotillsyn kan ses som en komplettering till vårt etablerade ansvar: att verka för finansiell stabilitet. Om vi med makrotillsynsåtgärder – exempelvis det kommande amorteringskravet – lyckas dämpa den pågående snabba skulduppbyggnaden i hushållssektorn, minskar risken för att eventuella husprisfall eller andra störningar ska rubba balansen i samhällsekonomin. På så sätt minskar även risken för finansiell instabilitet.

Under 2016 ska vi fortsätta att utveckla vårt analytiska ramverk för makrotillsynen. Men viktigast för oss och för Sverige är att Finansinspektionen snarast får de verktyg som behövs för att fullgöra uppdraget. Som turerna kring förslaget om amorteringskrav visat har så inte varit fallet. Vi kommer därför under 2016 fortsätta att för det politiska systemet påtala vikten av att det snarast fattas beslut som möjliggör för Finansinspektionen att vidta lämpliga åtgärder för att uppfylla det uppdrag vi fått.

Låt mig avslutningsvis beskriva hur jag ser på Finansinspektionens inre liv. Finansinspektionen har stora maktbefogenheter. Det innebär att vi måste arbeta systematiskt och värna rätts säkerheten. Vi måste också värna vår integritet. Det lägger ett stort ansvar på oss alla som arbetar på Finansinspektionen. Det finns få organisationer där den gamla klyschan ”personalen är vår viktigaste resurs” är så sann som för Finansinspektionen. Vår tillsyn och vår regel- och tillståndsgivning bygger på att vi har de bästa analytikerna, de bästa juristerna, medarbetare som ser till att vi har säkra it-system och så vidare.

Finansinspektionen kan rekrytera toppkrafter, men vi har varit sämre på att behålla duktiga medarbetare. En viss personalomsättning skapar

dynamik och nya medarbetare gör att vi får in nya perspektiv. Men nu har det varit för många som slutar. Vi kommer under 2016 att jobba med olika åtgärder för att minska personalomsättningen.

För en tillsynsmyndighet med ett stort ansvar och mandat är nyfikenhet, analytisk spänst och högt i tak inte bara viktigt, det är avgörande. Det är min ambition att vi ska behålla och vidareutveckla just en sådan kultur. Då har vi alla förutsättningar att lyckas.

Erik Thedén
Generaldirektör

Året i korthet

JANUARI

FI lämnar förslag på remiss till nya och ändrade föreskrifter för försäkringsföretag med anledning av EU:s Solvens 2-direktiv.

FEBRUARI

FI beslutar att alla banker ska redovisa ett snitt av den ränta deras bolånekunder faktiskt betalar. De nya reglerna börjar gälla den 1 juni 2015.

FI ändrar praxis för mer transparens på företagsobligationsmarknaden.

MARS

FI publicerar den första i en serie rapporter som beskriver risker och tillsyn inom olika områden. Den första rapporten behandlar tillsyn av värdepappersmarknaden.

FI skickar ut förslag om amorteringskrav på remiss.

APRIL

Försäkringsföretag och försäkringsgrupper ges möjlighet att få beslut i vissa frågor innan de nya Solvens 2-reglerna ska tillämpas den 1 januari 2016.

FI publicerar den första av en serie FI-analyser. Den första analysen handlar om värdet av den implicita statliga garantin till systemviktiga banker.

Martin Andersson slutar som generaldirektör på FI och Martin Noréus utses till vikarierande generaldirektör.

FI publicerar årets bolånerapport som analyserar utvecklingen på bostadsmarknaden och beskriver hushållens skulder och amortering.

FI gör bedömningen att FI:s befogenheter behöver förtydligas och går inte vidare med förslaget om amorteringskrav.

MAJ

Nordea varnas och Handelsbanken får en anmärkning för brister i sitt arbete för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism.

FI konstaterar i sin konsumentskyddsrapport på Konsumentskyddsdagen att behovet av oberoende finansiell rådgivning samt bra och enkel information om finansiella tjänster och produkter är stort.

FI publicerar en rapport om risker och tillsyn på försäkringsområdet.

JUNI

FI presenterar årets första stabilitetsrapport och konstaterar att det svenska finansiella systemet fungerar väl och att bankerna har en tillfredsställande motståndskraft mot störningar. Samtidigt behövs åtgärder för att minska riskerna kopplade till hushållens skuldsättning.

FI beslutar att höja den kontracykliska kapitalbufferten till 1,5 procent (beslutet börjar gälla den 27 juni 2016).

JULI

FI beslutar att erkänna kontracykliska buffertvärden upp till 2,5 procent som har fastställts av behörig myndighet i ett annat EES-land.

SEPTEMBER

FI tillsammans med värmlandstillsynsmyndigheter avslutar utvärderingar av storbankernas solvens och likviditet (SREP).

FI påbörjar granskning av storbankernas återhämtningsplaner.

OKTOBER

Regeringen utser Erik Thedéen till generaldirektör för FI.

FI förelägger låneförmedlarföretaget Trustbuddy att upphöra med verksamheten sedan det uppdagats oegentligheter och företaget kommit på obestånd.

FI identifierar de fyra svenska storbankerna som systemviktiga institut i enlighet med den europeiska bankmyndigheten, Ebas, riktlinjer,

NOVEMBER

Sverige redovisar som första EU-land de faktiska kapitalkraven för de tio största bankerna.

FI bedömer att svenska livföretag kan hantera ett fortsatt lågt ränteläge, efter att ha granskat ett antal utvalda företag.

FI beslutar om ett antal nya föreskrifter som inför reglerna från EU:s Solvens 2-direktiv för försäkringsföretag i Sverige. De nya föreskrifterna gäller från och med den 1 januari 2016.

Justitieombudsmannen (JO) granskar FI:s ärendehantering och diarieföring.

FI redogör i en rapport till regeringen för hur bankerna tar hänsyn till hållbarhet och miljö i sin kreditgivning

DECEMBER

FI presenterar sin andra stabilitetsrapport för året och konstaterar att motståndskraften i det svenska finansiella systemet är tillfredsställande. Dock innebär kraftigt ökande priser på bostäder att hushållens skulder växer snabbt. Det är en utveckling som innebär att riskerna för den ekonomiska stabiliteten ökar.

I en rapport till regeringen om gräsrotsfinansiering anser FI att det finns behov av att komplettera regleringen för de plattformar som erbjuder andels- eller lånebaserade investeringar till konsumenter.

FI skickar ett förslag om amorteringskrav på bolån på remiss.

Om Finansinspektionen

FINANSINSPEKTIONENS UPPDRAG

Finansinspektionen (FI) är en myndighet som övervakar företagen på finansmarknaden. Myndighetens uppdrag är att bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter. Myndigheten har ansvar för makrotillsynen. Det innebär att FI ska vidta åtgärder för att motverka finansiella obalanser i syfte att stabilisera kreditmarknaden, men med beaktande av åtgärdernas effekt på den ekonomiska utvecklingen.

Av förordningen (2009:93) med instruktion för FI framgår att myndigheten ansvarar för tillsynen, regelgivningen och tillståndsprövningen som rör finansiella marknader och finansiella företag. FI ansvarar för samordningsorganet för tillsyn enligt förordningen (2009:92) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (samordning mot penningtvätt). FI ska också stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden genom finansiell utbildning. I årliga regleringsbrev från regeringen framgår mål och uppdrag för FI:s verksamhet. Utöver detta kan uppdrag även ges genom särskilda regleringsbeslut.

De regelverk som FI disponerar över ska vara kostnadseffektiva och enkla för medborgare och företag att förstå och följa. Vidare ska FI ha effektiva och tillförlitliga rutiner för att underlätta rapportering och för att ta emot rapporter om överträdelser av bestämmelser som gäller för verksamheten i kreditinstitut och värdepappersbolag som anges i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och i lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden.

FI ska biträda regeringen med yttranden och utredningar samt lämna särskilda rapporter enligt instruktionen. Årligen lämnas två rapporter som avser myndighetens analys och bedömning av den finansiella stabiliteten (Stabilitetsrapporterna) och en som avser FI:s erfarenheter från tillsynsarbetet avseende konsumentskydd (Konsumentskyddsrapporten).

I uppdraget ingår även uppgifter enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken, förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap och uppgifter enligt 22 § första stycket atomansvarighetslagen (1968:45).

FI ska fullgöra de uppgifter som ska skötas av behörig myndighet enligt Europaparlamentets och rådets förordningar, bland annat det som rör samarbete mellan nationella tillsynsmyndigheter som ansvarar för konsumentskyddslagstiftningen, europeiska riskkapitalfonder och europeiska fonder för socialt företagande.

Det finns också ett ansvar för FI att aktivt delta i samarbetet inom den Europeiska unionen. Detta sker inom ramen för det europeiska systemet för finansiell tillsyn enligt fyra förordningar:

- förordning (1092/2010) om makrotillsyn av det finansiella systemet på EU-nivå och om inrättande av en europeisk systemrisknämnd,
- förordning (1094/2010) om inrättande av Europeiska bankmyndigheten,

- förordning (1094/2010) om inrättande av Europeiska försäkring- och tjänstepensionsmyndigheten och
- förordningen (1095/2010) om inrättande av Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten.

SÅ FINANSIERAS FI

FI tar ut avgifter från de finansiella företag och personer som verkar i Sverige, dels årliga avgifter och dels avgifter för prövningar av ansökningar och anmälningar.

FI får ett förvaltningsanslag för verksamheterna tillsyn, regelgivning, finansiell folkbildning och finansmarknadsstatistik. FI får också ett anslag för att betala medlemsavgifter till de tre europeiska tillsynsmyndigheterna, Europeiska bankmyndigheten (Eba), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma). Båda anslagen ska täckas med årliga avgifter. För att finansiera verksamheten samordning mot penningtvätt disponerar FI en separat anslagspost som inte ska täckas med årliga avgifter.

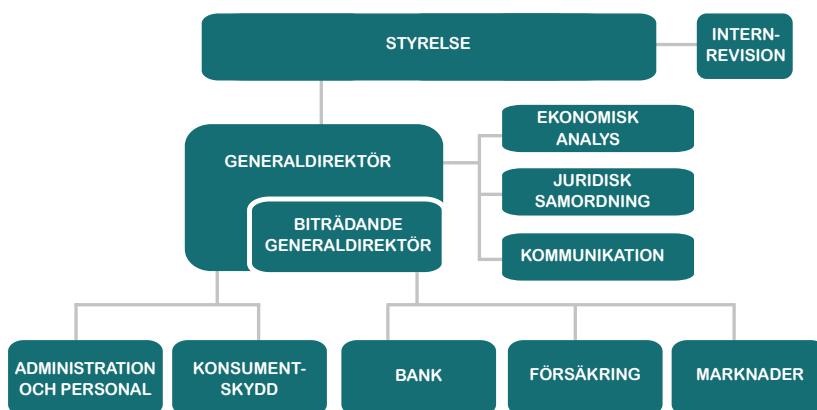
De årliga avgifterna som tas ut av de företag och personer som står under FI:s tillsyn levereras vidare till statsbudgeten. På sikt ska avgifterna motsvara de utgifter som FI redovisar mot förvaltningsanslaget och anslaget för FI:s avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter.

Tillståndsavgifter ska täcka kostnaderna för prövning av ansökningar och anmälningar på några års sikt. FI disponerar själv över intäkterna från denna del av verksamheten.

Den verksamhet som avser samhällsskydd och beredskap finansieras till största delen av bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

Inom verksamheten tillsyn redovisar FI intäkter av avgifter och bidrag som avser det nordiska samarbetet mellan Danmark, Norge, Finland och Sverige avseende det gemensamma transaktionsrapporteringsystemet (NTRS) för rapportering till EU. Länderna har kommit överens om att FI har huvudansvaret för att utveckla och förvalta systemet.

ORGANISATION OCH LEDNING

FI:s verksamhet har under året varit organiserad i fem verksamhetsområden och tre staber.¹ Områdena är Bank, Försäkring, Marknader, Konsumentskydd samt Administration och personal. Staberna är Ekonomisk analys, Juridisk samordning och Kommunikation.

Verksamheten leds av en styrelse och en generaldirektör. I april slutade generaldirektör Martin Andersson och biträdande generaldirektör Martin Noréus utsågs till vikarierande generaldirektör från och med den 16 april. I oktober utsåg regeringen Erik Thedéen till ny generaldirektör. FI:s verksamhet finns lokaliserad i Stockholm och antalet anställda var 460 personer vid utgången av 2015. FI:s internrevision arbetar på styrelsens uppdrag.

Området Bank ansvarar för tillsynen av banker och övriga kreditinstitut. Området Försäkring ansvarar för tillsynen av försäkringsföretag och understödsföreningar samt för pensionsstiftelser.

Området Marknader ansvarar för tillsynen av värdepappersmarknaden och dess infrastruktur och för att de finansiella företagen vidtar åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism samt har det samordnande ansvaret för FI:s redovisningstillsyn. Inom området finns också Samordningsorganet för tillsyn över åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Området Konsumentskydd ansvarar för att utöva tillsyn inriktad på konsument- och investerarskydd på finansmarknaden. Området har också ansvar för tillsynen av fondbolag, fonder, värdepappersbolag, försäkringsförmedlare, betalningsinstitut, utgivare av elektroniska pengar, konsumentkreditföretag samt hantering av upplysningar från konsumenter samt för verksamheten kring finansiell folkbildning.

Staben Ekonomisk analys ansvarar för en övergripande system- och makroekonomisk analys. Staben Juridisk samordning ansvarar för en övergripande samordning och ledning av juridiska frågor. Kommunikationsstaben ansvarar för intern och extern kommunikation.

Området Administration och personal är en administrativ stödfunktion för bland annat personalfrågor, it, ekonomi- och löneadministration samt rapportering av finansiell data från företagen under tillsyn. Inom de fem verksamhetsområdena utförs även den tillståndsprövning och det

¹ FI har den 1 februari 2016 gjort en förändring i organisationen. Personalavdelningen bryts ut och blir en stab under generaldirektören samt vissa rapporteringsvägar ses över. För gällande organisationsschema se fi.se.

regelgivningsarbete som är kopplat till respektive verksamhetsansvar.

FI leds av en styrelse med fullt ansvar för myndighetens verksamhet. Styrelsen beslutar i principiella frågor och i frågor som är av större vikt, exempelvis nya regler, sanktioner, budget och planering av FI:s verksamhet. Generaldirektören ansvarar för och leder den löpande verksamheten.

Styrelsens ledamöter utses av regeringen, vanligen för tre år i taget. Styrelsen bestod i slutet av 2015 av sju ledamöter.

STYRELSENS SAMMANSÄTTNING SAMT STYRELSEARVODEN OCH ÖVRIGA ERSÄTTNINGAR UNDER 2015

Ledande befattningshavare och styrelseledamöters övriga uppdrag

Styrelseledamöter	Arvoden och övriga ersättningar
Sven-Erik Österberg, ordförande	100 000 kr
Sonja Daltung, från och med 2015-04-01	41 250 kr
Astri Muren	55 000 kr
Hans Nyman	55 000 kr
Anna Pettersson Westerberg, vice ordförande	56 250 kr
Gustaf Sjöberg	58 234 kr
Kristina Ståhl, till och med 2015-09-10	41 250 kr
Martin Andersson, generaldirektör FI, t.o.m. 2015-04-16. Anställningen upphörde 2015-10-15.	1 240 461 kr
Erik Thedéen, generaldirektör FI, fr.o.m. 2015-10-21	309 553 kr
Martin Noréus, vikarierande generaldirektör FI, 2015-04-16--10-21	1 386 522 kr
Representanter från de fackliga organisationerna deltar i styrelsens sammanträden.	

Ledande befattningshavares och styrelseledamöters övriga uppdrag

Redovisningen avser övriga uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag med mera.

Sven-Erik Österberg,
ordförande: Ledamot
i arbetsgivarverkets styrelse.

Sonja Daltung (styrelseledamot
från och med 2015-04-01): Inga
övriga styrelseuppdrag.

Astri Muren: Ledamot i Mark-
nadsdomstolen och i styrelsen
för Stockholms universitet, eko-
nomisk expert vid Förvaltnings-
domstolen vid mål enligt lagen
om elektronisk kommunikation.

Hans Nyman: Vice ordförande
i Trafikskadenämnden.

Anna Pettersson Westerberg,
vice ordförande (styrelseledamot
från och med 2015-04-01):
Inga övriga styrelseuppdrag.

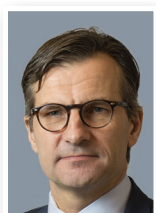
Gustaf Sjöberg: Ersättare i
Revisorsnämndens tillsynsnämnd
och styrelseordförande i Sjöbergs
Konditori i Gävle AB.

Kristina Ståhl (styrelseledamot
till och med 2015-09-10): Vice
ordförande i Granskningsnämnden
för Radio och TV, ordförande i
Rikspolisstyrelsens etiska råd.

Martin Andersson (slutade som
generaldirektör 2015-04-16):
Ledamot i Högskolan Väst, styrel-
seordförande i Andante massage &
friskvård AB.

Erik Thedéen, generaldirektör
(började 2015-10-21): Ledamot
i Arbetsförmedlingens styrelse
och i Bromma IF:s styrelse.

Martin Noréus (vikarierande general-
direktör 2015-04-16 till 2015-10-20):
Inga övriga styrelseuppdrag.

Läsanvisningar

RESULTATREDOVISNINGENS INDELNING

Resultatredovisningen inleds med ett avsnitt, Övergripande FI, som redovisar resultat och åiterrapporteringskrav på en myndighetsövergripande nivå. Därefter åiterrapporteras prestationer för FI:s tre huvudsakliga verksamheter: tillsyn, regelgivning och tillståndsprövning. Avsnittet Övrig verksamhet innehåller åiterrapportering av FI:s övriga verksamheter.

Verksamhetsavsnitten inleds med en beskrivning av uppdragen, enligt årets regleringsbrev, för de tre huvudsakliga verksamheterna och för finansiell folkbildning samt enligt instruktionen för de övriga verksamheterna. Avsnitten inleds med en kort beskrivning av verksamheten och avslutas med en sammanfattande bedömning av resultatet för 2015.

I avsnittet Övrig åiterrapportering redovisas FI:s avgiftsbelagda verksamhet och myndighetens lokalförsörjning samt särskilda åiterrapporteringar (rapporter) som gjorts under året.

Avsnittet om FI:s kompetensförsörjning utgår ifrån de tre definierade områdena i FI:s kompetensförsörjningsstrategi: attrahera och rekrytera; behålla, tillvarata och utveckla; samt avsluta. Avsnittet avslutas med en sammanfattande resultatbedömning.

MÄTMETODER

I tabellerna redovisas data för åren 2013, 2014 och 2015. FI har bedömt att treårsserierna ger tillräckligt underlag för att bedöma resultatet och dess utveckling.

KOSTNADER, INTÄKTER OCH TID

Det ekonomiska utfallet och utfallet av arbetad tid har hämtats från ekonomisystemet Agresso. Indirekta intäkter och kostnader har fördelats på de olika verksamheterna utifrån en fördelningsnyckel. Fördelningsnyckeln baseras på redovisad tid på tidkoder som är kopplade till verksamheterna.

TABELLER OCH DIAGRAM

Tidigare tabell 1, kostnad för internationellt arbete, har tagits bort. Detta med anledning av det borttagna åiterrapporteringskravet, i regleringsbrevet, att redovisa kostnaderna för internationellt arbete.

Föregående års tabell 9 har utgått och tabellerna 8 och 10 från föregående år har slagits samman till en och samma tabell, nummer 8 i denna årsredovisning. Föregående års tabell nummer 11 har samma uppbyggnad som föregående år, men har nummer 9 i denna årsredovisning. Anledningen till förändringarna är att tabellerna blev mycket stora och svåröverskådliga. Årets struktur är tillräcklig för att svara upp mot FI:s åiterrapporteringskrav och ger en bra bild av FI:s måluppfyllelse när det gäller heltäckande tillsyn.

I tabell 10 (ärenden anmälda till Ekobrottsmyndigheten (EBM)) har raden med misstänkt utebliven rapportering av misstänkta transaktioner tagits bort eftersom det inte funnits någon redovisning av detta sedan 2007.

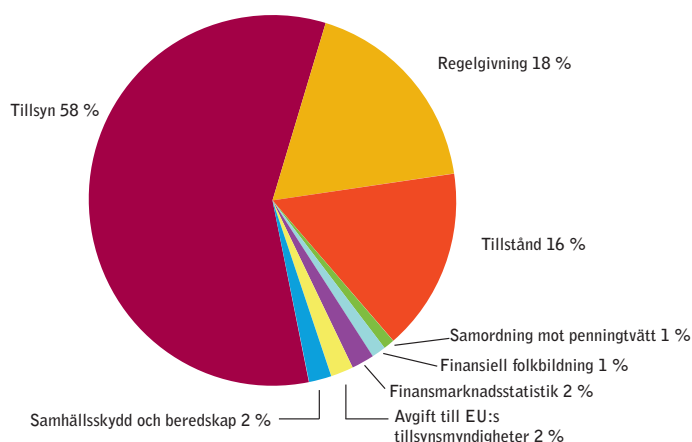
FINANSIELL REDOVISNING

FI:s finansiella redovisning består av resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning, noter och sammanställning av väsentliga uppgifter. Redovisningens innehåll och utformning följer de krav som ställs i förordningen (2000:605) om myndigheters årsredovisning och budgetunderlag.

Resultaträkningen redovisar i sammandrag FI:s samtliga kostnader och intäkter. Balansräkningen redovisar i sammandrag tillgångar, skulder och myndighetskapital. Anslagsredovisningen omfattar FI:s redovisning mot anslag på statsbudgeten. Under rubriken Anslagsredovisning, Redovisning mot inkomsttitel, redovisas de intäkter som tas in av FI men som levereras till statsbudgeten. Under noter redovisas specifikationer av vissa poster i resultat- och balansräkning. Slutligen redovisas en sammanställning över väsentliga uppgifter från resultaträkning, balansräkning och anslagsredovisning. Denna innehåller bland annat uppgifter om låneram, anslagskredit och vissa nyckeltal.

Övergripande Finansinspektionen

Diagram 1: Verksamheternas andel av FI:s totala kostnader

Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Mål 1 i regleringsbrevet

Bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt

som det finns ett högt skydd för konsumenter.

Åtterrapporering

Redovisa hur arbetet med att öka insatserna av finansiell tillsyn har

bedrivits och hur stor del av de ökade resurserna som tillförts i samband med budgetpropositionen för 2015 har använts för detta ändamål.

SAMLAD BEDÖMNING FI

FI gör den samlade bedömningen att myndigheten i allt väsentligt har nått de övergripande verksamhetsmålen och att uppgifter och uppdrag enligt instruktion och regleringsbrev har genomförts.

FI:s riskbaserade tillsyn har fungerat bra och följt den fastställda strategin. Nedlagd tid på tillsyn har ökat med 11 procent under året. Målet om heltäckande tillsyn är uppnått eller mycket nära att nås när det gäller stora företagskategorier med stora kundkretsar. Det behövs dock ytterligare insatser framöver för att mindre aktörer ska nås av tillsynsaktiviteter från FI enligt målet om kontinuerlig och heltäckande tillsyn.

Bedömningen av FI:s regelarbete är att myndigheten tagit fram och beslutat om föreskrifter och allmänna råd med god kvalitet och enligt de krav som ställs av europeiska regelverk. Ett mycket stort arbete med införande av Solvens 2-regelverket som pågått under flera år har slutförts och ett antal nya föreskrifter trädde i kraft den 1 januari 2016. Myndigheten har också i regelarbetet verkat i enlighet med sitt ansvar för finansiell stabilitet och ett gott konsumentskydd. För att minska riskerna med hushållens skuldsättning har FI under året arbetat aktivt för att åstadkomma regler om amorteringskrav på bolån. FI har under året gått ut med ett nytt omarbetat förslag efter det att statsmakterna formulerat ett tydligare mandat för FI att reglera området. Genom införda regler om bolåneaktörers redovisning av snitträntor har FI bidragit till ökade möjligheter för konsumenterna att fatta bättre grundade beslut om bostadskrediter.

För tillståndsärenden totalt sett har FI under året underskridit målnivån som är 90 procent. Men av tillståndsärenden med lagstadgade riktigheter har 92 procent handlagts inom riktigheten och för de tillståndsärenden som kan medföra rättsliga konsekvenser om de inte handläggs i rätt tid

har 99 procent handlagts i rätt tid. Det är 1 procent lägre än föregående år. När det gäller övriga tillståndsärenden, där FI som en vägledning själv fastställt riktigheter för handläggningen, är utfallet sämre. Stora ärendeinflöden och arbete med nya regelverk har påverkat handläggningstiderna negativt.

ÖKADE RESURSER FÖR TILLSYN

I budgetpropositionen för 2015 fick FI ett resurstillskott på 33 miljoner för att bland annat öka insatserna inom tillsynsverksamheten. Utfallet visar att kostnaderna för tillsyn har ökat med cirka 48 miljoner kronor. Tillsynsverksamhetens andel av de totala kostnaderna uppgår till 58 procent jämfört med 53 procent 2014. Tillsynen har alltså ökat både i absoluta och relativa termer, något som varit en uttalad målsättning. Möjligheterna att ytterligare öka tillsynsinsatsernas andel har dock begränsats av att regelgivningsarbetet fortsatt varit mycket omfattande, till stor del beroende på EU-krav. Samtidigt är det viktigt att komma ihåg att det i praktiken inte finns några helt skarpa gränser mellan FI:s olika huvudaktiviteter tillsyn, tillståndsgivning och regelgivning, eftersom de ytterst har samma mål och nära påverkar varandra.

Den arbetade tiden inom tillsynen har ökat med 11 procent. Det har lett till ökad tillsyn, bland annat har den tid som lagts ned på undersökningar ökat. Det har genomförts omfattande insatser mot de större finansiella företagen, som normalt har störst påverkan på det finansiella systemet. Det gränsöverskridande tillsynssamarbetet har också inneburit fler insatser eftersom flera svenska finansiella företag har en relativt omfattande internationell verksamhet.

De nya europeiska regelkraven för med sig ökade rapporteringskrav på företag under FI:s tillsyn men också ökade krav på rapportering från nationella tillsynsmyndigheter till de europeiska myndigheterna. Till följd av de ökade rapporterings- och regelkraven har resursförstärkningen inom tillsynen även använts för investeringar i it-system och arbete för att hantera rapporteringen. Syftet med investeringarna i it-system är också att bättre utnyttja den data som rapporteras till FI och ge förutsättningar för ökad och fördjupad analys.

FÖRETAGSENKÄTEN

TABELL 1 Enkät svar från företagen, andel

	2015	2014	2013
Andel som har förtroende för FI:s sätt att sköta arbetet	77	80	82
Andel som anser att FI ger ett professionellt bemötande	77	81	86
Andel som anser att FI håller hög kvalitet på analyser och beslut	60	60	71
Andel som anser att FI:s föreskrifter och allmänna råd är ändamålsenliga	55	60	71
Andel som anser att FI är tydlig med vilka regler som gäller	48	56	64
Andel som ger FI:s webbplats ett positivt omdöme utifrån sitt behov	70	75	82

Källa: Markör (2014–2015) Demoskop (2013)

Kommentar: De frågor som redovisas utgör ett urval av frågorna i enkäten

FI genomför årligen en företagsenkät för att mäta hur företagen under tillsyn uppfattar FI:s verksamhet. Resultatet av enkäten används i FI:s arbete med att utveckla verksamheten.

Under oktober månad fick drygt 500 finansiella företag genom telefonintervjuer svara på ett antal frågor om FI:s tillsyn. Enkätsvaren visar att

förtroendet 2015 jämfört med tidigare är fortsatt högt, men har fortsatt att minska.

I en analys av årets undersökning framgår att det finns en tydlig skillnad mellan stora och små företag där mindre företag har ett klart lägre förtroende än stora. Förklaringar till minskat förtroende bland mindre företag kan vara att de liksom de större berörs av nya regelverk och omfattande rapporteringskrav, men har mindre resurser för att möta kraven. Andra förklaringar kan finnas i att FI tydliggjort sitt ställningstagande i olika frågor som till exempel provisionsförbud.

För att bättre kunna analysera resultaten har FI valt att följa upp enkäten med ett antal intervjuer. Resultatet av dessa intervjuer pekar på att det finns en fortsatt stor efterfrågan på dialog, rådgivning och tydlighet kring regelverk.

FI har som fortsatt ambition att vara tydlig och proaktiv i dialogen med företagen när det gäller förändringar i lagar och regler. Ett led i detta är att återkommande bjuda in till FI-forum kring dessa frågor samt att ha återkommande möten med branschföreträdare och i samband med större regelprojekt även referensgruppsmöten. Under 2016 har FI också ambitionen att sjösätta en förbättrad webbplats med fokus på att det ska vara enkelt för besökarna att hitta information om regler och FI:s ställningstaganden.

ÄRENDESTATISTIK

TABELL 2 Ärendestatistik, totalt antal ärenden, antal och andel

	2015	2014	2013
Totalt antal nya ärenden	17 449	17 597	14 640
Totalt antal avgjorda ärenden	15 664	16 549	13 655
Antal avgjorda ärenden med riktider	13 406	14 565	11 822
Antal ärenden som hanterats inom riktiden	8 514	10 564	9 924
Andel inom riktiden (%)	64	73	84

Källa: Platina

Den tidigare trenden med ett ökat ärendeflöde har mattats av och inflödet har stabiliserats under 2015. Antalet ärenden som hanterats inom riktiden har minskat i jämförelse med 2014. En förklaring är att 2014 års höga ärendeflöde även påverkar 2015. Det är först när ett ärende beslutas som det faller in i statistiken för avgjorda ärenden. En annan förklaring är att arbete med nya regelverk har påverkat handläggningstiderna negativt.

EFFEKTIVITET

FI strävar löpande efter att utveckla och förbättra såväl verksamheten som organisation och resurser i takt med uppkomna behov och förändringar i omvärlden. När det gäller 2015 kan bland annat nämnas att FI startat ett projekt för att se över och kvalitetssäkra FI:s riktider för ärendehandläggning. Målet är att kunna ge företagen tydligare information om förväntad handläggningstid och göra det lättare för FI att prioritera i verksamheten. Projektet ska dels beakta effektivitetsaspekter för FI, dels tidsaspektens betydelse för olika typer av tillståndsärenden utifrån ingivarnas perspektiv. I en första etapp som genomfördes under hösten 2015 utvärderades riktiderna för handläggning av FI:s tillståndsärenden. I en andra etapp som genomförs 2016 kommer riktider för övriga ärendetyper att avhandlas.

Ett projekt för att ta fram en ny ekonomimodell har pågått sedan 2014 och avslutades 2015. I inledningen av 2016 kommer den nya modellen att tas i bruk. Den nya ekonomimodellen ska ge bättre förutsättningar att styra, utveckla och följa upp verksamheten och ge en mer rättvisande kostnadsfördelning. Modellen skapar också förutsättningar för att på ett effektivt sätt sköta verksamhetens ekonomi och samtidigt vara så flexibel att den klarar att följa upp verksamheten över tid även om det kommer organisatoriska förändringar.

I november 2015 genomförde Riksdagens ombudsmän (JO) under ledning av chefsjustitieombudsmannen en inspektion av FI. Inspektionen begränsades till ett urval av myndighetens olika ärendeslag. Efter genomförd inspektion summerade JO att det allmänna intrycket av Finansinspektionens verksamhet var positivt. JO framhöll särskilt att myndigheten skriver mycket välmotiverade och välformulerade beslut samt att granskningen visade att myndigheten arbetar på ett strukturerat sätt och att det finns processer och metoder som främjar en säker ärendehandläggning. JO framförde även mer specifika synpunkter på handläggning av vissa ärenden, i de flesta fall inriktade på hur ärenden ska kunna avgöras snabbare.

EKONOMISKT RESULTAT

Kostnader och intäkter under året

Kostnader

TABELL 3 Verksamhetens kostnader, tkr

	2015	%	2014	%	2013	%
Tillsyn	325 238	58	277 303	53	215 180	51
Regelgivning	104 412	18	113 355	22	100 943	24
Tillståndsprövning	88 033	16	78 360	15	62 021	15
Samordning mot penningtvätt	5 040	1	4 671	1	5 718	1
Finansiell folkbildning	6 185	1	7 311	1	7 773	2
Finansmarknadsstatistik	14 075	2	13 749	3	13 869	3
Avgift till EU:s tillsynsmyndigheter	8 565	2	8 068	2	6 789	2
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	12 588	2	15 213	3	7 110	2
Totalt	564 136	100	518 030	100	419 403	100

Källa: Agresso

FI:s kostnader för 2015 uppgick totalt till 564 136 tkr vilket motsvarar en ökning med 46 106 tkr jämfört med 2014.

Kostnaderna har ökat för tillsyn, tillståndsprövning, samordning mot penningtvätt, finansmarknadsstatistik och avgift till EU:s tillsynsmyndigheter. De största ökningarna återfinns inom tillsyn och tillståndsprövning. FI har för 2015 fått ett resurstillskott på 33 miljoner kronor för att bland annat öka insatserna inom tillsyn. Kostnaderna för tillsyn har ökat med 48 miljoner kronor. Ökningen inom tillsyn beror framför allt på en ökning av arbetad tid och satsningar på it-system. Inom tillståndsverksamheten drivs kostnaderna av ett ökat antal arbetade timmar. Det finns flera faktorer som påverkar att timmarna har ökat trots att antalet tillståndsärenden har minskat 2015. En faktor är att FI under 2015 har arbetat ner ärendebalanser från 2014 där intäkterna har redovisats 2014. FI har även arbetat fler timmar än beräknat med vissa ärendegrupper varför FI i nästa avgiftsrapport som lämnas till regeringen senast 15 april 2016 kommer att se över avgiftsnivåerna. Handläggningstiden påverkas av typen av ärende som ansökningarna avser eftersom vissa ärenden är

mer komplexa eller avser nya regelverk. Dessutom innebär arbetet med interna modeller fortsatta underskott då tidigare intäkter är upparbetade.

Verksamheten Samordning mot penningtvätt har ökat jämfört med föregående år då verksamheten hade flera vakanser under 2014. Finansmarknadsstatistik avser köp av statistikproduktion från Statistiska centralbyrån (SCB) och kostnaderna är i nivå med tidigare år. Kostnaderna för FI:s avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter ökar till följd av att tillsynsmyndigheterna bygger upp sin verksamhet.

Regelgivningen har minskat, men utgör fortfarande en betydande del av FI:s verksamhet. Kostnaderna för finansiell folkbildning har minskat jämfört med föregående år vilket förklaras av vakanser under året.

Verksamheten Samhällskydd och beredskap avser arbete med att säkerställa samhällets krisberedskap inom den finansiella sektorn. Inom samhällskydd och beredskap hanterar FI medel från Finansiella sektorns privat-offentliga samverkan (FSPOS) och från 2014 hanterar FI även medel för Samverkansområde ekonomisk säkerhet (SOES). Detta förklarar varför kostnaderna har fördubblats mellan åren 2013–2014. Jämfört med föregående år har kostnaden minskat 2015 vilket beror på att verksamheten har minskat något i omfattning.

Övriga intäkter

TABELL 4 Verksamhetens intäkter, övriga intäkter, tkr

	2015	%	2014	%	2013	%
Tillsyn	10 239	10	9 154	7	10 177	12
Regelgivning	487	1	507	1	410	1
Tillståndsprovning	79 191	77	96 835	80	63 367	78
Samordning mot penningtvätt	11	0	17	0	4	0
Finansiell folkbildning	17	0	17	0	20	0
Finansmarknadsstatistik	2	0	2	0	1	0
Verksamhet inom samhällskydd och beredskap	12 588	12	15 213	12	7 110	9
Totalt	102 535	100	121 745	100	81 089	100

Källa: Agresso

18 procent av FI:s verksamhet finansieras med övriga intäkter, det vill säga intäkter från avgifter, bidrag, andra ersättningar och finansiella intäkter. FI:s övriga intäkter uppgår till 102 535 tkr 2015 och har minskat med 19 210 tkr mellan åren.

Övriga intäkter inom tillsyn har ökat något jämfört med föregående år och avser huvudsakligen intäkter för det nordiska samarbetet om det gemensamma transaktionsrapporteringssystemet (TRS).

Tillståndsprovningen finansieras helt med avgiftsintäkter och intäkterna har minskat med 18 procent jämfört med 2014. Minskningen beror bland annat på färre nya ärenden och en generell avgiftsänkning med 10 procent den 1 juli 2015.

Samhällskydd och beredskap finansieras av bidragsintäkter och intäkterna har minskat som en följd av att verksamheten har haft lägre aktivitet.

Intäkter av anslag

TABELL 5 Verksamhetens intäkter, intäkter av anslag, tkr

	2015	2014	2013
Tillsyn	314 999	268 149	205 002
Regelgivning	103 925	112 848	100 533
Tillståndsprövning	-	-	-
Samordning mot penningtvätt	5 030	4 654	5 714
Finansiell folkbildning	6 167	7 294	7 754
Finansmarknadsstatistik	14 073	13 747	13 868
Avgift till EU:s tillsynsmyndigheter	8 565	8 068	6 789
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	-	-	-
Totalt	452 759	414 760	339 660

Källa: Agresso

FI:s verksamhet finansieras till 82 procent med anslag. FI:s totala intäkter av anslag har ökat med 37 999 tkr jämfört med 2014.

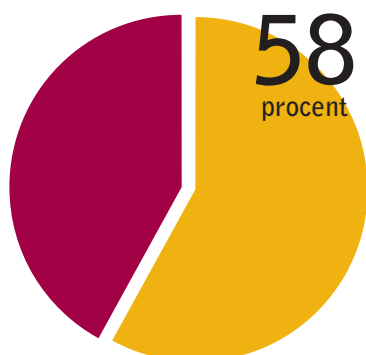
Förvaltningsanslaget finansierar verksamheterna tillsyn, regelgivning, finansiell folkbildning och finansmarknadsstatistik. FI har vid slutet av 2015 ett anslagssparande (utgående överföringsbelopp) om 16 459 tkr avseende förvaltningsanslaget varav beräknat disponibelt överföringsbelopp uppgår till 13 365 tkr (medel som FI kan använda 2016). Anslagssparandet förklaras av att antalet timmar inom tillståndsverksamheten har ökat mer än beräknat under hösten varför kostnaderna som belastar andra finansiärer har minskat. Intäkter av anslag har framför allt ökat för tillsyn till följd av ökade satsningar inom området. För regelgivning har intäkter av anslag minskat men är på fortsatt hög nivå. På grund av vakanser under året har intäkter av anslag för finansiell folkbildning minskat. Anslaget för finansmarknadsstatistik är i nivå med föregående år.

Anslaget för FI:s avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter har ökat jämfört med 2014. Tillsynsmyndigheterna befinner sig i en uppbyggnadsfas varför kostnaderna ökar successivt. Anslagsnivån har höjts under året. Regeringen har flyttat 2 000 tkr från förvaltningsanslaget till anslaget för FI:s avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter. Anslagssparandet vid utgången av 2015 uppgår till 585 tkr men FI får inte ta med sig anslagssparandet till nästa budgetår.

Samordning av åtgärder mot penningtvätt finansieras med en egen anslagspost. Intäkter av anslag har ökat jämfört med föregående år då verksamheten hade flera vakanser under 2014. Anslagssparandet uppgår till 121 tkr och FI räknar med att ta med sig hela beloppet till budgetåret 2016.

Tillsyn

Diagram 2: Kostnad för tillsyn i förhållande till FI:s totala kostnader

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Mål 1 i regleringsbrevet

Bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter.

Återrapportering

Redovisning ska lämnas av hur arbetet med effektiv reglering, tillsyn, registrering och tillståndsprövning har bedrivits kopplat till målet. Redovisning ska även lämnas för hur tillsynen fördelas på olika typer av tillsynsinsatser och på olika

typer av företagskategorier. Av redovisningen ska det också för varje företagskategori framgå hur stor andel av företagen som blir föremål för någon tillsynsinsats under året.

Återrapporteringskrav i övrigt

Redovisning av antalet beslutade sanktioner uppdelat på olika regler.

Redovisa hur de finansiella företagen informerat konsumenterna om den reducerade och borttagna avdragsrätten för privat pensions-sparande och andra åtgärder som genomförts med anledning av denna förändring.

VERKSAMHETSÖVERSIKT

FI bedriver tillsyn över företagen på finansmarknaden. Tillsynen är ett av FI:s verktyg i arbetet för ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader, och som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter. FI bedriver tillsyn bland annat genom riskbedömningar, finansiell analys, undersökningar och andra kontakter med företagen.

FI tar regelbundet in uppgifter från de finansiella företagen och genomför olika tillsynsinsatser. Insatserna är olika till inriktning och omfattning beroende på verksamhetens karaktär och dess betydelse utifrån de samhällsmål – stabilitet och konsumentskydd – som FI har att verka för.

Tillsynen ska vara riskbaserad, d.v.s. prioriteras utifrån vilka effekter – för det finansiella systemet, för konsumenter eller för samhällsekonomin i stort – som problem i ett företag eller en viss aktivitet kan få. Tillsynen ska också vara heltäckande, vilket innebär att samtliga de knappt 1700 företag som verkar på basis av ett tillstånd från FI ska bli föremål för någon form av tillsynsinsats under en treårsperiod.²

FI har också uppgiften att övervaka vissa specifika funktioner och förhållanden på finansmarknaderna. Det gäller frågor kring marknadsinformation från företag som handlas på börser och andra marknadsplatser, granskning av prospekt, och om att utreda och beivra olika former av marknadsmissbruk. FI har inte något tillsynsansvar för de icke-finansiella börsbolagens huvudverksamheter, men handeln i dessa företags aktier och obligationer såväl som deras hantering av finansiell information i form av prospekt, finansiella rapporter och annan kurspåverkande information, är viktig för väl fungerande värdepappersmarknader. Dessa företag omfattas därför av vissa av de finansiella regelverken och därför även av viss specifik tillsyn. Det handlar således om regelverk som omfattar en betydligt vidare krets av aktörer än de finansiella företagen.

² På den svenska marknaden finns betydligt fler aktiva aktörer än de som och som inte inbegrips i begreppet heltäckande tillsyn (se avsnittet om heltäckande tillsyn).

TABELL 6 Tid och kostnad för tillsyn, tkr

	2015		2014		2013	
	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad
Tillsynsaktiviteter	153 310	203 973	133 911	168 795	106 913	131 964
-varav undersökningar	51 998	69 181	47 444	60 181	37 411	46 177
-varav sanktioner och ingripanden	11 750	15 633	12 400	15 630	12 582	15 530
Finansiell analys	46 779	62 238	49 075	61 859	37 874	46 748
Internationellt arbete	22 813	30 352	23 472	29 587	15 067	18 597
Metodutveckling	17 330	23 057	10 388	13 094	11 206	13 832
Utbildning	4 223	5 619	3 148	3 968	3 272	4 039
Totalt tillsyn	244 455	325 238	219 994	277 303	174 332	215 180

Källa: Agresso

Antalet timmar som FI lägger på tillsyn har ökat med 11 procent. Mellan 2013 och 2014 var ökningen 26 procent. Mätt som andel av totalt arbetad tid motsvarar tillsynen drygt 40 procent för 2015. Motsvarande siffra 2014 var 39 procent.

PRESTATIONER

TABELL 7 Prestationer för tillsyn, antal

Prestationer	2015	2014	2013
Rapport av finansiell analys	13	9	18
Resultat av tillsynsundersökningar	834	799	736
- varav beslut om sanktion och särskild avgift	183	209	180
- varav övriga beslut	651	590	556

Källa: Platina

Med prestationer för tillsynen menas tillsynsaktiviteter som resulterat i att företaget (eller personen) mottagit ett beslut eller att FI publicerat en rapport. Prestationerna är betydligt fler jämfört med 2014. Samtidigt ska betonas att slutsatser på basis av antalet prestationer ska dras med försiktighet, eftersom komplexiteten i olika slags prestationer kan skifta betydligt.

Under året har en ny kategori av tillsynsrapporter börjat publiceras för FI:s olika verksamheter³, utöver den rapport för konsumentskyddsområdet som sedan tidigare publicerats. Syftet är att kunna ge en bredare bild över FI:s tillsynsarbete, bland annat de aktuella frågeställningar som står i fokus på respektive verksamhetsområde och hur tillsynsmetodiken ser ut och utvecklas.

Dessutom har FI börjat publicera en ny rapportserie, FI-analys. I denna serie presenteras utredningar och analyser av frågor som är av betydelse för FI:s ansvarsområde. FI-analys ges ut flera gånger om året.

FI:s utveckling av strategier och processer

FI utvecklade och publicerade under 2014 en strategi för riskbaserad tillsyn. Strategin betonar att effektivt förebyggande arbete kräver att man identifierar de hot och risker som kan skapa problem och var samt på vilket sätt problemen kan uppenbara sig. Detta bildar utgångspunkten för planering och prioritering av riskbaserad tillsyn.

Den riskbaserade tillsynen hindrar inte att FI även löpande behöver följa upp olika förhållanden som definierats i olika regelverk, exempelvis att kraven på kapitaltäckning är uppfyllda. FI måste också kunna agera när

³ Tillsynen över värdepappersmarknaden (mars 2015). Tillsynen av försäkringsföretagen (maj 2015)

olika typer av incidenter inträffar på finansmarknaderna. Men om tillsynsarbetet skulle domineras av regelstyrda aktiviteter och akuta ärenden finns en uppenbar risk att tillsynen tappar såväl överblick som framåtblick och inte förmår uppfylla sin viktiga förebyggande funktion.

Baserat på den övergripande strategin för riskbaserad tillsyn har FI under 2015 påbörjat framtagandet av specifika strategier inom de olika verksamhetsområdena. Arbetet har även fortsatt med utvecklingen av processer och metodik för tillsynsarbetet, såväl övergripande som områdesspecifikt. Arbetet kommer att fortsätta 2016.

FI:s stabilitetsuppdrag

Finansiell stabilitet innebär att det finansiella systemet kan upprätthålla sina grundläggande funktioner under skiftande ekonomiska förutsättningar. Utöver god motståndskraft i det finansiella systemet har FI getts ett ansvar för att motverka obalanser på kreditmarknaden. Detta utvidgade mål fick FI 2013. Syftet med FI:s arbete är att motverka att problem i det finansiella systemet orsakar samhället stora kostnader i termer av svårare lågkonjunkturer och ökade offentliga utgifter.

Regeringen har inrättat ett finansiellt stabilitetsråd där företrädare för FI, regeringen, Riksbanken och Riksgälden diskuterar riskerna i det finansiella systemet och förslag på åtgärder. FI har under året aktivt bidragit till rådets arbete, bland annat i form av ett antal promemorior där olika stabilitetsfrågor analyseras.

Den diskussion som fortsatt under 2015 när det gäller riskerna med hushållens skuldsättning och de åtgärder som vidtagits i detta sammanhang, är ett exempel på FI:s arbete utifrån det vidgade uppdraget. FI har de senaste åren genomfört och aviserat ett flertal åtgärder för att minska de sårbarheter hushållens skuldsättning och bostadsmarknaden är förknippade med. FI införde ett så kallat bolånetak 2010, som då tog sin utgångspunkt i konsumentskyddsmotiv, men som samtidigt haft en viktig roll för att hålla tillbaka utlåningsexpansionen. FI har också använt sig av den kontracykliska bufferten, ett nytt verktyg inom ramen för det nya kapitaltäckningsregelverket, och höjt riskvikterna på bolån. FI har vidare löpande arbetat med tillsyn över bankernas kreditprövningsprocesser och så kallade ”kvar att leva på”-kalkyler.

Efter det att FI fick sitt utvidgade stabilitetsuppdrag har det uppstått oklarheter om vilka befogenheter myndigheten ska anses ha för att vidta åtgärder. I november 2014 meddelade FI avsikten att införa ett amorteringskrav på nya bolån. I mars 2015 lämnade FI ett förslag, där några remissinstanser ifrågasatte om FI kunde anses ha bemyndigande att vidta sådana åtgärder. FI gjorde då bedömningen att befogenheten behövde förtydligas och gick inte vidare med förslaget, varefter regeringen, i samverkan med oppositionen, arbetade med att formulera ett mandat som ger FI möjlighet att under 2016 kunna införa ett amorteringskrav. Baserat på regeringens lagrådsremiss om amorteringskrav har FI i december 2015 på nytt remitterat ett förslag om föreskrifter om amorteringskrav. FI har dessutom i olika sammanhang påpekat behovet av befogenheter att kunna tillgripa inte bara amorteringskrav utan flera olika typer av kreditmarknadsstabiliserande åtgärder. Utan bemyndigande att kunna ingripa med de olika åtgärder som kan behövas i olika lägen, begränsas möjligheterna påtagligt att kunna stävja riskerna för obalanser på kreditmarknaden.

Heltäckande tillsyn

FI:s mål är att alla företag ska bli föremål för minst en tillsynsinsats under en treårsperiod. På den svenska finansmarknaden finns dock betydligt fler aktiva aktörer än de som verkar på basis av ett tillstånd från FI. Det handlar främst om utländska finansiella företag, där det primära tillsynsansvaret ligger hos respektive hemlands tillsynsmyndighet. FI:s möjligheter att påverka och ingripa mot dessa företag är i huvudsak indirekt, via hemlandets tillsynsmyndighet. En andra betydande grupp där FI inte ger tillstånd och inte har något direkt tillsynsansvar är företag (eller enskilda) som agerar som ombud för ett annat företag, som i sin tur har tillstånd från FI. FI kan då bara agera via det företag som är ombudets uppdragsgivare⁴.

I tabellerna 8–9 visas utfallet för FI:s så kallade heltäckande tillsyn. För dessa tabeller finns en särskild modell för redovisning som beskrivs i rapporten Åtterrapporering av tillsynsinsatser, FI dnr 16-1479.

I urvalet ingår samtliga företag med tillstånd från FI förutom företag som på grund av sin begränsade storlek har undantagits från regelverket, exempelvis så kallade kreatursförsäkringsföreningar. Betaltjänsteleverantörer och utgivare av elektroniska pengar ingår, men inte företag som är enbart registrerade hos FI som inlåningsföretag.

Endast vissa typer av tillstånd som innehåller godkännanden av interna modeller för kreditrisker, marknadsrisker, operativa risker och motpartsrisker samt ägarprövningar med ett tillsynsvärde ingår i urvalet. Undersökningarna som redovisas i tabellen motsvarar inte samtliga tillsynsundersökningar som resulterat i ett beslut enligt prestationstabellen (tabell 7).

Med sanktioner avses publicerade ingripanden som FI:s styrelse har fattat beslut om. Om bolaget exempelvis har upphört under mätperioden kan det få betydelse för antalet sanktioner som redovisas här.

4 Därutöver finns en mindre grupp företag som betecknas som ”registrerade” och som inte behöver något tillstånd för sin verksamhet, vare sig av FI eller av någon utländsk tillsynsmyndighet, och inte heller är föremål för tillsyn. Dock ska FI göra vissa kontroller, bland annat att företagen uppfyller bestämmelserna rörande penningtvätt.

TABELL 8. Andel företag som blivit föremål för tillsynsaktiviteter under året respektive under en treårsperiod.

Företagskategori	Antal företag (2015)	Andel företag som träffats av en aktivitet (%)			Andel företag som träffats av en aktivitet under en treårsperiod (%)		
		2015	2014	2013	2013-2015	2012-2014	2011-2013
Banker	41	100	54	83	100	95	98
Sparbanker	47	100	42	78	100	100	100
Kreditmarknadsföretag	35	80	40	77	94	81	89
Livförsäkringsföretag	28	96	55	97	96	97	100
Skadeförsäkringsföretag	127	91	49	54	96	89	96
Fondförsäkringsföretag	9	100	11	100	100	100	100
Tjänstepensionsinstitut	11	100	9	0	100	9	100
Värdepappersbolag	109	6	98	40	89	98	70
Fondbolag	42	21	76	54	95	93	67
AIF-förvaltare	54	9	52	0	72	65	0
Marknadsplatser och clearingföretag	5	100	50	67	100	83	67
Betal- och e-penningföretag	96	4	2	8	13	9	10
Konsumentkreditinstitut	45	9	0	0	11	0	0
Försäkringsförmedlare	1 016	0	6	11	11	26	27

Källa: Platina

TABELL 9 Antal företag som blivit föremål för tillsynsaktiviteter under en treårsperiod uppdelat på år och aktivitetstyp

Företagskategori	Aktiviteter											
	Undersökningar			Översyns- och utvärderingsprocesser			Tillstånd			Sanktioner		
	2013-2015	2012-2014	2011-2013	2013-2015	2012-2014	2011-2013	2013-2015	2012-2014	2011-2013	2013-2015	2012-2014	2011-2013
Banker	41	37	37	25	36	38	14	15	14	5	5	8
Sparbanker	47	36	34	26	48	49	2	2	2	0	1	1
Kreditmarknadsföretag	33	32	38	11	21	23	11	11	7	1	1	0
Livförsäkringsföretag	27	30	31	23	4	0	5	6	4	0	0	0
Skadeförsäkringsföretag	122	114	127	76	0	0	16	15	7	1	2	2
Fondförsäkringsföretag	9	9	9	8	0	0	1	0	0	0	0	0
Tjänstepensionsinstitut	11	0	11	1	1	0	0	0	0	0	0	0
Värdepappersbolag	97	112	71	2	12	27	15	28	30	4	6	13
Fondbolag	40	50	48	0	0	0	3	4	1	0	0	4
AIF-förvaltare	39	15	0	0	1	0	1	1	0	0	0	0
Marknadsplatser och clearingföretag	5	4	4	0	0	0	2	2	1	0	0	0
Betal- och e-penningföretag	12	8	6	0	0	0	0	1	1	0	0	1
Konsumentkreditinstitut	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Försäkringsförmedlare	113	269	283	0	0	0	0	0	0	1	4	5
Summa	601	716	699	172	123	137	70	85	67	12	19	34

Källa: Platina

Utfallet över en treårsperiod visar att FI har nått målet eller är mycket nära målet för heltäckande tillsyn när det gäller de största och för stabiliteten och konsumentskyddet mest betydande företagen, det vill säga banker, försäkringsbolag, infrastrukturföretag, värdepappersbolag och fondbolag. Dessa företagskategorier har stora affärsverksamheter och når en övervägande del av investerare och konsumenter av finansiella tjänster och är därför centrala i FI:s riskbaserade tillsyn. FI har inte nått upp till målet om heltäckande tillsyn när det gäller vissa mindre aktörer som betal- och e-penningsföretag, försäkringsförmedlare och konsumentkreditinstitut. Detta beror delvis på medvetna prioriteringar. Dessa senare företagskategorier bedöms ha mycket låg risk för stabiliteten. Tillsynsinsatser mot försäkringsförmedlare har fått stå tillbaka under året eftersom resurser i stället har lagts på till exempel kartläggningar av provisioner och undersökningar av storbanksrådgivning som bedömts mer angeläget. Konsumentkreditinstitut är en ny företagskategori och mätning över en fullständig treårsperiod är ännu inte möjlig. Arbete med auktorisation pågår fortfarande för denna kategori av företag, liksom med AIF-förvaltare. De första AIF-förvaltarna blev verksamma under 2014. Beträffande betal- och e-penningsföretag har ett antal tillsynsåtgärder startats under 2015 och kommer att avslutas under 2016.

BANKOMRÅDET

FI har under 2015 genomfört fördjupade risk- och kapitalbedömningar av de tio största bankerna, samt ytterligare 10 institut, så kallade översyns- och utvärderingsprocesser. Analysen av de fyra gränsöverskridande storbankerna gjordes i samarbete med tillsynsmyndigheter i länder där dessa företag är etablerade. För dessa banker har den årliga djupgående analysen även utvidgats med en kvartalsvis uppföljning av riskanalysen, i kombination med jämförelseanalys och möten med bankernas ledning och riskspecialister.

Bankernas riskvikter, framför allt för företagsexponeringar, har minskat de senaste åren mer än vad som är motiverat av den faktiska risknivån. FI ser därför ett behov av att bankernas användning av interna modeller stramas upp och fördjupad tillsyn över bankernas interna modeller har utförts under året.

När det gäller företagens operativa risker relaterade till it har FI under året genomfört fördjupade tillsynsinsatser, inklusive en omfattande platsundersökning. Tillsynsinsatserna har skett i samarbete med tillsynsmyndigheter i andra länder där företagen är etablerade.

Stresstester är en del av den fördjupade analysen för att testa bankernas motståndskraft mot finansiell påfrestning. Utöver de ordinarie stresstesterna har FI arbetat gemensamt med Riksbanken för att utveckla scenariobaserade stresstester. Resultaten av dessa presenteras i stabilitetsrapporten som publicerades i december.

I och med direktivet (2014/59/EU av den 15 maj 2014) om återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersbolag fick FI i uppgift att granska företagens återhämtningsplaner och vid finansiella påfrestningar kräva att företagen vidtar vissa åtgärder. Under 2015 rapporterade de berörda bankerna för första gången enligt det nya direktivet till FI och det omfattande granskningsarbetet påbörjades.

FI utövar även tillsyn över utgivarna av säkerställda obligationer, i huvudsak bolåneinstitut. Marknaden för säkerställda obligationer är

viktig för det svenska finansiella systemet och FI har därför under året haft ett större fokus på den marknaden.

FI fick under året i uppgift av regeringen att redovisa bankernas interna regler om kreditgivning till företag utifrån ett miljö- och hållbarhetsperspektiv. FI gjorde en kartläggning av bankernas interna regler om kreditgivning till företag. Kartläggningen visar att enligt bankernas interna regler ska miljörisken bedömas som en del av kreditrisken vid kreditgivning samt i relation till bankens etiska riktlinjer och anseende.

Den årliga bolåneundersökningen fokuserar på olika aspekter av kreditriskhantering i samband med bostadsutlåning och är en del i FI:s arbete med att analysera utvecklingen på bolånemarknaden ur ett makroekonomiskt perspektiv. Undersökningen som avslutades under 2015 visar att trots stigande bostadspriser var skuldkvot och belåningsgrad oförändrad och hushållens motståndskraft god.

Andra undersökningar under året har rört bankernas primärkapitaltillskott i kapitalbasen, kredithantering och kreditrisker, styrning och operativa risker, samt kvalitet på bankernas rapporterade riskdata.

Kapitalkrav och ökad transparens

Att se till att bankerna har tillräckligt med kapital i relation till sina risker är banktillsynens fundament. Under 2015 utfördes omfattande arbete för att öka genomlysningen av kapitalkraven inom pelare 2. I maj 2015 publicerade FI en promemoria som beskriver de schablonmetoder som FI använder vid bedömningen av kapitalkravet för tre risktyper inom ramen för pelare 2. Risktyperna är kreditrelaterad koncentrationsrisk, ränterisk i bankboken och pensionsrisk. FI publicerar från och med tredje kvartalet 2015 de faktiskt beräknade kapitalkraven för de tio största instituten.

På europeisk nivå publicerade den Europeiska bankmyndigheten (Eba) i november en rapport över de europeiska bankerna med syfte att öka genomlysningen och förståelsen av den europeiska finansiella marknaden (2015 EU-wide transparency exercise). Rapporten fokuserade på bankernas kapitalsituation och exponeringar och upprättades i stället för de stresstest som genomfördes förra året. I Sverige deltog de fyra storbankerna i undersökningen.

FÖRSÄKRINGSOMRÅDET

Under den första delen av 2015 fortsatte marknadsräntorna att falla och de ekonomiska utsikterna talar för att marknadsräntorna kommer att förbli låga framöver. De risker med långvarigt låga räntor som FI har lyft fram under ett antal år hamnade därmed i ännu högre grad i fokus. Mot den bakgrunden, och för att följa upp det stresstest som utfördes 2014 av europeiska tillsynsmyndigheten för tillsyn över försäkringar och tjänstepensioner (Eiopa), genomförde FI under året en temaundersökning. Syftet var att identifiera och bedöma riskerna i försäkringsföretag till följd av långvarigt låga räntor. FI utvärderade också företagets styrning i fråga om kontroll, hantering och rapportering av dessa risker.

Resultatet visar att företagen har förutsättningar att kunna hantera ett fortsatt lågt ränteläge. FI konstaterar också att företagen generellt sett har en utvecklad analys av och god kännedom om riskerna till följd av långvarigt låga räntor. Samtidigt är en effekt av de låga räntorna att sårbarheten för andra risker ökar väsentligt. Att kunna uppfylla pensionsåtagandena i ett scenario med både långvarigt låga räntor och fallande

tillgångspriser ställer höga krav på företagens riskhantering. Riskerna som följer av ett fortsatt lågt ränteläge och företagens finansiella styrka i ett sådant läge kommer även fortsättningsvis att vara i fokus för FI:s tillsyn.

Klimatförändringar skapar en ökad osäkerhet i bedömningen av skadeförsäkringsföretagens risker kopplade till extremväder. En ökad sannolikhet för extrema väderförhållanden kan slå hårt på dessa företags skadekostnader och därför har FI genomfört en undersökning av skadeförsäkringsföretagens hantering av sina naturskaderisker. Undersökningen visar att företagen är väl återförsäkrade.

FI ser att det finns en risk för att företagen inte fördelar överskotten på ett rättvist sätt, och att de inte heller informerar sina kunder om rätten till överskott. Risken för detta har ökat i takt med att marknadsräntorna har sjunkit. Eftersom överskottet i många fall kan utgöra en betydande andel av pensionssparandet är det sätt på vilket ett företag fördelar överskott av stor betydelse för pensionsspararna. FI har därför under 2015 påbörjat ett arbete med att ta fram en stånpunkt för hur företagen bör tillämpa kontributionsprincipen.

FI har vid ett flertal tillfällen sett att utläggning av verksamheter kan innebära intressekonflikter mellan en företagslednings vilja att effektivisera verksamheten och försäkringstagarnas intressen. Under året genomförde FI en undersökning om den verksamhet som valcentralerna sköter i företagets ställe. FI konstaterar att den verksamhet som läggs ut till valcentralerna är att betrakta som utlagd verksamhet och betonar därmed vikten av att företagen kontrollerar och följer upp den verksamhet som valcentralerna bedriver.

Fortsatta förberedelser för Solvens 2

Under året har FI lagt mycket resurser på såväl företagens som de egna förberedelserna inför ikraftträdandet av Solvens 2. Internt har FI en tillsynsprocess som är anpassad till det nya regelverket och som uppfyller de riktlinjer för tillsyn som Eiopa har tagit fram och som myndigheten har förbundit sig att följa. För att säkerställa att FI ska kunna hantera den information som företagen kommer att lämna har mycket arbete lagts på att utveckla metoder för att kontrollera och analysera de uppgifter som företagen kommer att rapportera.

En central del av Solvens 2-regelverket rör försäkringsföretagets riskkontroll och styrning. Enligt regelverket ska ett företag analysera varje del av verksamheten, mäta sina risker och beräkna de kapitalkrav som riskerna genererar. Inom ramen för riskhanteringsarbetet ska företaget regelbundet också göra en egen risk- och solvensbedömning. Som en förberedelse inför detta har försäkringsföretagen genomfört en framåtblickande bedömning av de egna riskerna. FI:s granskning visar att det finns ett antal områden som företagen behöver arbeta vidare på.

Inom ramen för arbetet med Solvens 2 har FI också kartlagt de försäkringsföretag som kan komma att ha bristande solvens enligt det nya regelverket. Överlag ligger företagen bra till men kartläggningen visar att det finns ett mindre antal företag som kan få svårt att klara de kommande kapitalkraven. Under 2015 har FI också påbörjat arbetet med de formella tillståndsprocesserna för de företag som vill använda sig av en intern modell eller företagsspecifika parametrar i beräkningen av solvenskapitalkravet.

MARKNADSOMRÅDET

FI ansvarar genom sin tillsyn för att marknadsaktörernas marknadsövervakning lever upp till de krav som lagar, regler och riktlinjer ställer. FI bedriver därför såväl löpande tillsyn av handelsplatsernas marknadsövervakning som riktade undersökningar. FI undersöker också att värdepappersbolag och banker har marknadsövervakning i enlighet med de regler som finns. Under året har två undersökningar av bankers övervakning genomförts som båda visade på väl fungerande marknadsövervakning.

I FI:s regleringsbrev anges att FI ska verka för väl fungerande marknader. Som ett led i detta har FI under året analyserat marknadslikviditeten på den systemviktiga marknaden för säkerställda obligationer.⁵ Analysen använder sig av unik transaktionsrapportering som FI inhämtar från företagen.

Tillsynen av börsbolagen består i att övervaka insyns- och flaggningsrapportering, loggbokshantering, lagring av bolagens informationsgivning samt övervakning av bolagens finansiella rapporter (redovisningstillsyn). FI har under året tagit emot drygt 1 300 anmälningar från bolag om insynspersoner. Det har kommit in knappt 6 500 anmälningar om ändrat innehav från insynspersoner; anmälningar som gäller knappt 9 300 transaktioner. Det är en ökning med cirka 300 transaktioner jämfört med föregående år. Under samma period har knappt 900 anmälningar av större innehavsförändringar (flaggningar) offentliggjorts.

FI bedriver såväl löpande tillsyn som tillsyn genom stickprovsundersökningar för att se till att dessa regler följs. Undersökningarna i sig bidrar även till att öka medvetenheten hos insynspersoner och börsbolag. Under 2015 har FI bland annat fortsatt att genomföra loggboksundersökningar för att granska hur väl börsbolagens loggbokshantering uppfyller gällande lagkrav och därmed säkerställa korrekt hantering av insiderinformation. Undersökningarna visade att det fortfarande finns vissa brister i loggboksföringen. Bland annat har det visat sig att det inte är ovanligt att personer mer rutinmässigt lagts till med anledning att de kan komma att ta del av insiderinformation.

Genom blankningsförordningen har FI till uppgift att ta emot och publicera vissa blankningspositioner, samt att granska anmälningar från marknadsaktörer som sökt undantag som marknadsgaranter eller auktoriserade återförsäljare. Undantagen ges per finansiellt instrument och Sverige är ett av de EU-länder som har medgivit undantag för flest antal instrument. Under 2015 avslutade FI en större granskning av undantagna marknadsgaranter och auktoriserade återförsäljare för att säkerställa att dessa alltjämt lever upp till de detaljerade kraven som gäller för undantag. Granskningen visade att samtliga undersökta banker och värdepappersbolag lever upp till kraven.

FI har ansvaret för samordningen av den svenska redovisningstillsynen. Detta innebär löpande kontakt med de reglerade marknaderna⁶ som bedriver tillsynen av börsbolagens finansiella rapporter samt deltagande i det europeiska samarbetet för redovisningstillsyn inom Esma (European Enforcers Coordination Session, EECSS). FI har rapporterat till Esma att den svenska redovisningstillsynen granskat 76 bolag som resulterat i 21 åtgärder under året.

⁵ Se FI-analys 2015:3, Dnr 15-16381

⁶ Nasdaq Stockholm AB och Nordic Growth Market AB

Värdepappersmarknadens infrastrukturföretag – handelsplatser, clearing och avveckling.

Den infrastruktur som behövs för handeln på värdepappersmarknaden tillhandahålls av företag som driver handelsplatser och clearingverksamhet. Tillsynen av dessa syftar till att handeln ska vara rättvis och genomlyst samt att affärer ska kunna fullgöras på ett säkert och effektivt sätt. På senare år har företagen blivit alltmer utsatta för it- eller cyberattacker, vilka kan påverka drift- och informationssäkerheten i de tekniska systemen. FI har under året därför genomfört undersökningar och analyserat hur infrastrukturföretagen hanterar just cyberrisker.

Förutom att vara operativt robusta måste infrastrukturföretagen även vara tillräckligt finansiellt starka och motståndskraftiga. FI har under 2015 analyserat företagens återhämtningsplaner, som syftar till att företagen ska kunna driva verksamheten vidare efter att ha drabbats av ekonomiska problem. Analysarbetet för såväl cyberrisker som återhämtningsplaner har genomförts i samarbete med Riksbanken.

Handeln med svenska derivat och aktier clearas av centrala motparter, vilket innebär att den centrala motparten går in som motpart i alla transaktioner och garanterar att de genomförs. Det medför en riskkoncentration till de centrala motparterna och dessa risker måste företagen kunna hantera med hjälp av säkerheter och kapital. FI har under året undersökt stressmodeller som används i riskhanteringen. Inom Esma pågår ett arbete för att utveckla stresstester för centrala motparter som syftar till att testa de centrala motparternas motståndskraft vid extrema prisrörelser i marknaden. Arbetet med stresstesterna fortsätter under 2016. Därutöver görs årligen en fördjupad analys av de centrala motparternas verksamhet. Eftersom de centrala motparternas verksamhet är gränsöverskridande, sker tillsynen över dem i samarbete med utländska tillsynsmyndigheter och centralbanker.

Penningtvätt och finansiering av terrorism

Den undersökning som påbörjades under 2013 av de fyra storbankernas åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism har avslutats under 2015. Undersökningen resulterade i en varning och en anmärkning samt straffavgifter. Undersökningen var inriktad på ett antal högriskområden som bankernas hantering av korrespondentbankförbindelser, personer i politiskt utsatt ställning, private banking-kunder och kunder som var juridiska personer med skatterättslig hemvist utanför Norden. FI har under året inlett en uppföljning av de banker som gavs en sanktion i syfte att se till att de vidtar korrekta och effektiva åtgärder för att åtgärda de brister som FI identifierat.

Under 2015 har FI inlett undersökningar av valutaväxlare och ett utländskt betalningsinstitut. De områden som undersöks är företagens riskbedömning, kundkännedom, högrisktransaktioner samt granskning och rapportering av misstänkta transaktioner.

Under 2014-2015 har ett arbete genomförts med att riskklassificera de cirka 2 000 företag som omfattas av penningtvättsregelverket. Riskklassificeringsverktyget innehåller en mängd information om företagen, bland annat hur många rapporter varje företag har lämnat till Finanspolisen under de senaste fem åren. Verktyget är ett stöd för att styra och planera den riskbaserade tillsynen inom penningtvättsområdet.

KONSUMENTSKYDDET

Konsumentskyddet är ett av den finansiella tillsynens huvudmål och berör på olika sätt och i olika utsträckning alla delar av finansmarknaden. FI har identifierat ett antal områden där konsumentskyddet behöver stärkas.

FI har under de senaste åren pekat på de problem och intressekonflikter som provisioner ger upphov till. Arbetet under året har fokuserat på att kartlägga vilka provisioner som förekommer och hur distributionskanalerna ser ut. Kartläggningen bekräftar bilden av att provisioner är en stark drivkraft som ger upphov till intressekonflikter som hindrar en oberoende rådgivning.

FI har bedrivit en rad olika undersökningar mot såväl konsumentkreditföretag, kreditförmedlare och kreditmarknadsbolag för att granska hur bolagen tillämpar reglerna kring kreditprövningen. Tillsynen av konsumentkreditinstitutet har skett i samarbete med Konsumentverket då myndigheterna har ett delat tillsynansvar över dessa.

Bolåneområdet är av stor betydelse även ur konsumentskyddssynpunkt. Bostadsköpet är i regel den största affär en konsument gör under sin livstid. Villkor för bolån och förtroendet för lånemarknaden är därför av stor betydelse för konsumenterna. Under året har de nya reglerna för ökad öppenhet om bolåneräntorna trätt i kraft. Förslaget har ökat transparensen för bolånekunderna genom att bankerna tvingas att redovisa ett genomsnitt av de räntor som kunderna faktiskt har fått den senaste månaden per olika löptider.

En annan förutsättning för ett gott konsumentskydd och för att skapa en effektiv och öppen fondmarknad är ändamålsenlig information som möjliggör för konsumenterna att fatta välgrundade beslut. Fondbolag är därför skyldiga att tillhandahålla faktablad för de fonder som de förvaltar. FI har genomfört en omfattande undersökning för att kontrollera om fondbolagen ger en rättvisande information om fonder de förvaltar. Undersökningen visade att vissa bolag ofta bedrev en relativt passiv förvaltning trots att den beskrevs som aktiv i faktabladet. FI har vidtagit en rad åtgärder för att förbättra situationen och fortsätter att följa utvecklingen.

Centralt för konsumentskyddet på fondmarknaden är att förvaltningen av fonder sker uteslutande i fondandelsägarnas gemensamma intresse. Det ställer höga krav på att fondbolag och AIF-förvaltare identifierar och hanterar de intressekonflikter som finns inom verksamheten. FI har därför under året bedrivit ett antal undersökningar med fokus på intressekonflikter för att kontrollera att bolagens rutiner och instruktioner är tillräckliga för att säkerställa att andelsägarnas intressen tillvaratas.

För att stärka tillsynen av hantering av överskott i livbolag har FI arbetat med att införa en ökad inrapportering inom livförsäkring med koppling till konsumentskyddet. Inrapporteringen kommer att hjälpa FI att identifiera var tillsynsinsatserna behövs.

Information om borttagen avdragsrätt

Den 1 januari 2015 förändrades avdragsrätten för privat pensionssparande. Mot bakgrund av förändringen har de berörda företagen ett ansvar att informera sina kunder som sparar privat till sin pension. FI har vänt sig till de företag som erbjuder privat pensionssparande för att kontrollera på vilket sätt de har informerat kunderna i samband med de förändrade avdragsmöjligheterna.

Svaren visade att samtliga företag hade informerat sina kunder på ett tillfredsställande sätt. FI kommer även att under 2016 kontrollera på vilket sätt företagen informerar om att avdragsrätten försvunnit i sin helhet.

GRÄNSÖVERSKRIDANDE TILLSYNSSAMARBETE

FI samarbetar på flera områden med tillsynsmyndigheter i andra länder och det gränsöverskridande samarbetet har blivit alltmer omfattande. Inom EU bildas ett så kallat tillsynskollegium för varje gränsöverskridande finansiellt företag av större betydelse. Kollegiet består av de nationella tillsynsmyndigheter i de länder där företaget har en mer betydande verksamhet och med hemlandsmyndigheten som ordförande. Ett antal svenska finansiella företag har en relativt omfattande internationell verksamhet och därför har FI ansvaret att leda arbetet inom för närvarande tio sådana kollegier.

Kollegiernas arbete styrs av ett detaljerat regelverk för hur myndigheterna ska enas kring exempelvis risk- och kapitalbedömningar, samt tillsynsplaner och gemensamma undersökningar inom ramen för de befintliga tillsynskollegierna. Europeiska bankmyndigheten (Eba), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esm) utvärderar årligen tillsynskollegiernas arbete inom sina respektive områden.

FI är ordförande för tillsynskollegierna för de fyra svenska storbankerna och har lett arbetet med kapital- och likviditetsbedömningarna i de årliga tillsynsplanerna. Detta har även samordnats med värdlandsmyndigheterna för dessa storbanker. Därtill har FI även påbörjat arbetet med bankernas återhämtningsplaner.

FI har under året arbetat i tillsynskollegier för försäkringsgrupper med gränsöverskridande verksamhet. Fokus har legat på fortsatt arbete med Solvens 2, analys av försäkringsföretagens situation i lågräntemiljö och samarbetsavtal mellan tillsynsmyndigheterna. FI leder fem kollegier inom försäkringsområdet.

FI leder också ett tillsynskollegium för Nasdaq:s verksamhet som central motpart. Under 2015 har arbetet varit inriktat på att bedriva tillsyn enligt Emir som är EU:s förordning om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister.

ÄRENDEN ANMÄLDA TILL EKOBROTTSMYNDIGHETEN (EBM)

En av FI:s uppgifter är att upprätthålla förtroendet för den svenska värdepappersmarknaden, dels genom tillämpning av marknadsmissbruksdirektivet, dels genom uppföranderegler. FI har under 2015 lämnat över 346 ärenden till Ekobrottsmyndigheten (EBM) i vilka det finns misstankar om marknadsmissbruksbrott.

Av de 346 anmälningarna avsåg hela 335 aktiehandel, vilket procentuellt är något mer än tidigare år. Utöver aktiehandel har misstankar om marknadsmissbruk genom handel med derivat eller räntebärande värdepapper anmälts.

Anmälningarna till EBM kommer från FI eller marknadsaktörer och under året har antalet aktörer som skickat in anmälningar ökat. De senaste åren har cirka 25 aktörer anmält misstänkt marknadsmissbruk, 2015 ökade det till 30, vilket innebär att allt fler aktörer upptäcker misstänkta transaktioner i sin marknadsövervakning.

TABELL 10 Ärenden anmälda till EBM, antal

Anmälda ärenden	2015	2014	2013
Misstänkt insiderbrott	197	201	164
Misstänkt otillbörlig marknadspåverkan	143	115	164
Misstänkt insiderbrott och otillbörlig marknadspåverkan	6		
Misstänkt obehörigt röjande av insiderinformation	0	3	3
Summa	346	319	331

Källa: Manuell statistik

RAPPORTERING

Såväl de nationella föreskrifterna som de internationella regelkraven medför ökade krav på regelbunden rapportering av finansiell data till FI. Detta innebär för företagen under tillsyn att både rapporteringsmängden och komplexiteten i rapporteringen har ökat. Rapporteringen ger upphov till ett stort antal kontakter med företagen. Den nya rapporteringen har lett till ökat behov av vägledning för företagen och FI har under året arbetat med att förbättra strukturen i kontakten med företagen för att underlätta rapporteringen. Via rapporteringen sker en uppföljning av att företagen uppfyller reglerna och de krav som ställs och inrapporterad data utgör basen för de analyser som utförs på FI. Under året har arbetet med att säkerställa att rapporteringen håller en tillfredsställande kvalitet fortsatt.

De nya europeiska regelverken innebär också ökade krav på rapportering från de nationella tillsynsmyndigheterna till de europeiska myndigheterna. För att hantera de nya krav som de nya regelverken ger upphov till på både in- och utrapportering samt analys har investeringar i it-system fortsatt under året.

Som en förberedelse inför att Solvens 2 regelverket träder i kraft 2016 har försäkringsföretagen fått möjlighet att testrapportera delar av regelverket redan under hösten 2015. Ett trettiotal företag har använt sig av möjligheten.

SANKTIONER

TABELL 11 Antal beslutade sanktioner

Beslutade sanktioner	2015	2014	2013
Ingripande	4	6	15
varav anmärkning	0	0	2
-varav anmärkning och straffavgift	1	3	3
-varav varning	0	0	0
-varav varning och straffavgift	1	0	3
-varav återkallelse av tillstånd	0	3	1
-varav föreläggande att upphöra med registrerad verksamhet	2	0	6
Anmälningsärenden enligt lagen om (2000:1087) om anmälningskyldighet för vissa innehav av finansiella instrument	105	130	87
Flaggningsavgifter enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	18	44	15
Försevningsavgifter enligt lagen om bank- och finansieringsrörelse, lag om betaltjänster, försäkringsrörelselagen, lag om värdepappersmarknaden, lag om värdepappersfonder	29	23	63
Särskild avgift, prospekt och offentliga uppköpserbjudanden enligt lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument	0	0	0
Särskild avgift för sen blankningsanmälan	27	5	0
Offentliggörande av regelbunden finansiell information	0	1	0
Summa	183	209	180

Källa: Platina

Kommentar: Särskild avgift för sen blankningsanmälan och offentliggörande av regelbunden finansiell information är nya sanktionstyper från och med 2014 och har inte funnits tidigare.

Målet med tillsyn är inte att sanktionera företag utan att kontrollera regelefterlevnaden och påverka företagen att rätta till olika brister. Trots detta resulterar tillsynen varje år i ett antal sanktioner. Antalet sanktioner varierar mellan åren och beror på graden av allvar i de brister som FI påträffar i tillsynen.

Under året har det tagits två beslut om anmärkning respektive varning förenat med straffavgift. FI har undersökt hur två stora banker har följt reglerna om penningtvätt och terrorismfinansiering, särskilt vad avser riskfyllda kundgrupper och områden. FI:s undersökning visar att bankerna brustit i regelefterlevnaden samt att bristerna har varit omfattande och av systematisk karaktär.

FI-FORUM

FI-forum är FI:s externa kunskapsseminarier för finansbranschen. FI har under året informerat om nya regelverk och hur FI avser att arbeta med dessa. Branschen har bjudits in till flera FI-forum som har gällt genomförandet av Solvens 2-regelverket i Sverige. FI har också förmedlat sina erfarenheter från tillsynen genom forumen, ”Risker med långvarigt låga räntor i livbolag”, ”Tillsyn av försäkringsföretagen ” samt ”Vad gör FI på marknadsområdet”. Totalt har sex stycken FI-forum genomförts under 2015.

RESULTATBEDÖMNING

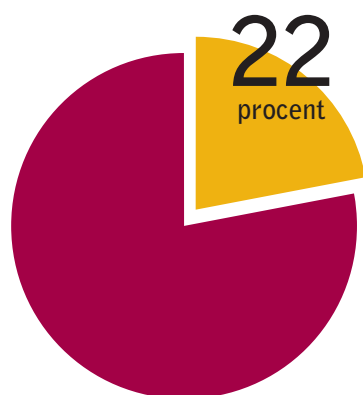
FI gör bedömningen att myndigheten nått målet att utöva en riskbaserad tillsyn, men att målet om heltäckande tillsyn inte har nåtts för samtliga företagskategorier. Detta beror delvis på medvetna prioriteringar men också i hög grad på att ett par företagskategorier är nya och ännu inte har existerat under en hel treårsperiod. FI har prioriterat kvalitativ, det

vill säga riskbaserad tillsyn. Måluppfyllelsen är god när det gäller de företagskategorier som står för en mycket stor del av de finansiella tjänster som tillhandahålls till investerare och konsumenter. FI kommer att fortsätta arbetet med att nå även de nya och mindre företagskategorierna med tillsynsinsatser i arbetet för att nå målet om heltäckande tillsyn.

Under 2015 ökade FI sina resursinsatser för tillsyn, både i absoluta tal och i relation till FI:s övriga aktiviteter, något som också varit en uttalad målsättning. Expansionen har kunnat äga rum trots att det främst på grund av relativt hög personalomsättning inte varit möjligt att uppnå det nettotillskott av kvalificerad personal som FI bedömt nödvändigt och planerat för. En fortsatt stor mängd arbete med regelgivning och rapportering har självklart också utgjort en restriktion. När det gäller tillsynsarbetet kan vidare noteras att metodutveckling – både FI-övergripande och mer områdesspecifk – samt undersökningar, det vill säga mer djupgående analyser och bedömningar av olika företag och aktiviteter, fått ökad tyngd. Detta pekar på att tillsynsarbetet utvecklats i en mer kvalitativ och riskbaserad riktning, vilket är önskvärt.

Regelgivning

Diagram 3: Kostnad för regelgivning i förhållande till FI:s totala kostnader

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Mål 1 i regleringsbrevet

Bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter.

Återrapportering

Redovisning ska lämnas av hur arbetet med effektiv reglering, tillsyn, registrering och tillståndsprövning har bedrivits kopplat till målet.

VERKSAMHETSÖVERSIKT

FI arbetar med reglering för att uppnå målet med ett stabilt finansiellt system med högt förtroende med välfungerande marknader och ett högt skydd för konsumenterna. En majoritet av regelarbetet föranleds av EU-krav. Nationellt tar FI fram föreskrifter och allmänna råd.

TABELL 12 Tid och kostnad för regelgivning, tkr

	2015		2014		2013	
	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad
Regelarbete	64 755	75 460	70 755	81 279	63 108	70 985
- varav Solvens 2	14 851	17 306	16 891	19 403	7 899	8 885
Internationellt arbete	21 916	25 539	25 080	28 810	24 123	27 134
Metodutveckling	1 838	2 142	1 309	1 504	858	965
Utbildning	1 091	1 271	1 534	1 762	1 653	1 859
Totalt regelgivning	89 600	104 412	98 678	113 355	89 742	100 943

Källa: Agresso

Nedlagd tid för regelgivningsarbetet ligger fortsatt på en hög nivå men har minskat med 9 procent jämfört med 2014. Under året har 17 procent av tiden lagts ned på att genomföra Solvens 2-regelverket vilket är samma nivå som föregående år. Kostnaderna för regelgivning drivs framför allt av de ökade internationella regelkraven.

PRESTATIONER

TABELL 13 Prestationer inom regelgivning, antal

Prestation	2015	2014	2013
Föreskrifter och allmänna råd	23	37	27

Källa: Platina

Under 2015 har 23 föreskrifter och allmänna råd beslutats. Av dessa är 12 ändringsförfattningar. 10 av de 11 grundförfattningarna är nya författningar med anledning av att de nya solvensreglerna i EU:s Solvens 2-direktiv genomfördes. 5 av ändringsförfattningarna innehåller följdändringar med anledning av genomförandet av Solvens 2-direktivet. Antalet föreskrifter och allmänna råd har minskat jämfört med år 2014. I antalet föreskrifter under 2014 var 27 ändringsförfattningar och 15 av dessa ändringsförfattningar med anledning av nya kapitaltäckningsregler.

FÖRESKRIFTSARBETE

Avslutade föreskriftsarbeten

Nedan redovisas FI:s föreskriftsarbeten som har avslutats och de föreskrifter som har trätt i kraft under året.

Den 1 juni 2015 trädde föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:1) om information om ränta på bostadskrediter i kraft. De nya reglerna innebär att banker och kreditmarknadsföretag ska informera om räntan på de bostadskrediter som ges. Reglerna syftar till att öka öppenheten och insynen i fråga om räntesättningen och därmed främja en sund konsumentkreditgivning.

Den 1 december 2015 trädde ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2009:1) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism i kraft. Ändringarna gäller företagets riskbedömning, identifiering av personer i politiskt utsatt ställning, riskbedömning av personer i politiskt utsatt ställning som upphört att utöva sina funktioner samt bevarande av uppgifter.

FI har under året slutfört arbetet med att ta fram nya föreskrifter och ändringar i ett flertal befintliga föreskrifter som rör försäkringsrörelse. Regelprojektet startade 2010 och är en del av det svenska genomförandet av Solvens 2-regelverket. Föreskrifterna omfattar bland annat regler om tillstånd, försäkringstekniska avsättningar, kapitalkrav, företagstyrning, redovisning och rapportering. Föreskrifterna trädde i kraft den 1 januari 2016.

FI har under 2015 gjort ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2013:8) om normalplan för skadeförsäkringsföretags beräkning av säkerhetsreserv. Syftet med ändringarna är att säkra att storleken på säkerhetsreserven motsvarar riskerna i den verksamhet som företaget bedriver och motverka att reserven används till andra syften än de avsedda. Dessutom har föreskrifterna anpassats till Solvens 2-direktivet. Föreskrifterna trädde i kraft den 1 januari 2016.

FI har under 2015 meddelat nya föreskrifter om kontracykliskt buffertvärde (FFFS 2015:5). Föreskrifterna medförde att den kontracykliska kapitalbufferten för Sverige höjs från den nuvarande nivån på 1 procent till 1,5 procent. De nya föreskrifterna ska tillämpas från och med den 27 juni 2016.

Pågående föreskriftsarbeten

Nedan visas vissa av de föreskriftsarbeten som inte har avslutats under 2015.

FI har under året arbetat med nya föreskrifter om anmälan av vissa förvärv. Kreditinstitut, börser och clearingorganisationer ska anmäla förvärv till FI där motprestationen för förvärvet uppgår till lägst 10 procent och högst 25 procent av det förvärvande företags kapitalbas. Syftet med de nya reglerna är att öka FI:s kännedom om förvärv och att FI:s regelverk bättre ska harmoniera med Baselkommitténs principer för effektiv banktillsyn. De nya reglerna föreslås i det remitterade förslaget träda i kraft den 1 februari 2016.

FI har under 2015 arbetat med två regelprojekt avseende ändringar i FI:s föreskrifter (FFFS 2007:17) om verksamhet på marknadsplatser (marknadsplatsföreskrifterna). Regelprojekten har haft till syfte att genomföra ändringar i EU:s öppenhetsdirektiv och att genomföra den nya EU-regleringen om förbättrad värdepappersavveckling och om värdepapperscen-

traler. Projekten kommer att medföra flera ändringar i marknadsplatsföreskrifterna, med ikraftträdandet den 1 februari 2016 respektive den 1 mars 2016.

FI har påbörjat ett regelprojekt om att närmare specificera krav på innehåll i de återhämtningsplaner som kreditinstitut och värdepappersinstitut måste upprätta enligt krishanteringsdirektivet. I projektet ingår även att införa förenklade skyldigheter för upprättande av återhämtningsplaner för företag vars fallissemang inte bedöms innebära risker för den finansiella stabiliteten. Förenklade skyldigheter reglerar dels vilka företag som omfattas av förenklade skyldigheter, dels vad förenklade skyldigheter innebär i sak.

FI har under året fortsatt arbetet med att analysera hushållens skuldsättning och konsekvenser av att hushållen amorterar på sina bolån. Ett förslag till föreskrifter om ett amorteringskrav skickades i mars 2015 på remiss. På grund av osäkerhet om de rättsliga förutsättningarna beslutade FI att avvakta med det fortsatta regelarbetet. Efter att Regeringskansliet (Finansdepartementet) i september 2015 presenterat ett förslag till en lagbestämmelse om amorteringskrav och ett förtydligat bemyndigande för FI har dock arbetet med föreskrifter, som anger den mer detaljerade regleringen av det i lag föreslagna amorteringskravet, återupptagits. Under december har regeringen lämnat en lagrådsremiss till Lagrådet och FI har skickat ett justerat förslag till föreskrifter om amorteringskrav på remiss. Förslaget ikraftträdande är den 1 juni 2016.

Europaparlamentets och rådets direktiv och förordning om marknader för finansiella instrument (Mifid 2) innehåller ändrade och nya regler för bl.a. värdepappersinstitut och handelsplatser. FI har påbörjat ett arbete med att ta fram förslag till ändrade föreskrifter för att genomföra Mifid 2. Det är främst FI:s föreskrifter (FFFS 2007:16) om värdepappersrörelse samt marknadsplatsföreskrifterna som behöver ändras. Mifid 2-regelverket ska börja tillämpas den 3 januari 2017.

Den 4 februari 2014 antogs bolånedirektivet som syftar till att skapa bättre förutsättningar på den inre marknaden för bolån och ett högre konsumentskydd. I mars 2015 lämnade Bolåneutredningen ett betänkande med lagförslag som ska genomföra direktivet. Förslaget innehåller nya civil- och marknadsrättsliga bestämmelser och en ny näringsrättslig lag om verksamhet med bostadskrediter med tillståndsplikt för samtliga företag som inte redan har tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse. Den näringsrättsliga delen förutsätter att lagreglerna kompletteras med regler på föreskriftsnivå. Finansinspektionen har därför inlett arbetet med att utforma sådana föreskrifter.

INTERNATIONELL REGLERING

En mycket stor del av regleringen på finansmarknaden har idag sin direkta eller indirekta grund i bestämmelser som tagits fram på internationell nivå. Att delta i det internationella regleringsarbetet är därför av central betydelse för FI.

FI arbetar inom ramen för den gemensamma europeiska tillsynsstrukturen (ESFS) tillsammans med Europeiska systemrisknämnden (ESRB) och de tre europeiska tillsynsmyndigheterna: Europeiska bankmyndigheten (Eba), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) och Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma). Utöver detta arbete är FI aktivt i ett flertal organisationer på glo-

bal nivå: Baselkommittén (BCBS), Internationella organisationen för värdepapperstillsyn (Iosco), Internationella organisationen för försäkringstillsynsmyndigheter (IAIS), Financial Action Task Force (FATF) samt Financial Stability Board (FSB).

Totalt är FI engagerat i 148 internationella arbetsgrupper, styrelser och kommittéer på europeisk, global och nordiskbaltisk nivå.

EUROPEISKA TILLSYNSMYNDIGHETERNA

Europeiska systemrisknämnden (ESRB)

FI är en aktiv medlem i ESRB och har under året främst fokuserat på utvecklingsarbetet för de frågor som har betydelse för de svenska målen med systemrisk och finansiell stabilitet. Det innebar att FI deltog i elva arbetsgrupper i ESRB under 2015.

Som en del i ramverksarbetet för makrotillsynen bidrog FI särskilt till att utveckla, utvärdera och följa upp framtagna rekommendationer om mellanliggande mål och instrumenten knutna därtill samt rekommendationerna om bankfinansiering. Stor vikt har lagts på arbetet med att identifiera och utvärdera sårbarheter. Därutöver deltog FI i översynen av ESRB:s riskbedömningsverktyg, risköversikten, samt i arbetet att utöka framtagna riskkartor så att de innefattar fler mellanliggande mål. Vidare deltog FI i kartläggningen av gränsöverskridande effekter av makrotillsynen i Europa samt införandet av rekommendationen om den kontracykliska kapitalbufferten.

Europeiska bankmyndigheten (Eba)

Under 2015 har FI deltagit i fler än 30 olika arbetsgrupper inom Eba. FI har deltagit i arbetet med att ta fram tekniska standarder och riktlinjer som har betydelse för företag och konsumenterna på den svenska marknaden. Ett stort antal av dessa handlar om tillämpningen av krishanteringsdirektivet, som föreslås träda i kraft i Sverige i början av 2016.

FI har också deltagit i Ebas konsumentskyddsarbete. Arbetet har bland annat handlat om tillämpningen av det nya bolånedirektivet och regler kring ersättningar till bankernas anställda, till exempel rörlig ersättning till säljpersonal.

Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa)

Inom ramen för Eiopa har FI under året deltagit i 20 arbetsgrupper. Arbetet har i stora delar inneburit att slutföra och godkänna alla delar i Solvens 2-regelverket.

Den mest omfattande delen i det slutliga regelverket är området tillsynsrapportering och krav på offentliggörande. Företagen ska rapportera kvantitativ och kvalitativ information under Solvens 2-reglerna. Reglerna om rapportering har varit ett omfattande arbete för FI både vad avser innehåll och teknik. Rapporteringen kommer att ske både nationellt till FI för tillsynsändamål samt inom Eiopa för översikt av försäkringssektorn inom EU.

På tjänstepensionsområdet har FI deltagit i arbetet med utvärdering och förslag för balansräkningen i tjänstepensionsinstitut. En kvantitativ studie har även genomförts inom området.

Under året har FI även bidragit i Eiopas konsumentskyddsarbete som bland annat har handlat om att identifiera konsumenttrender och innovationer på försäkrings- och tjänstepensionsområdena. Andra frågor som har behandlats är försäkringsföretagens process för att ta fram och

distribuera försäkringsprodukter samt vilka kriterier som ska gälla för att de nationella myndigheterna tillsammans med Eiopa ska kunna begränsa eller förbjuda vissa försäkringsbaserade investeringsprodukter (PRIIP:s).

Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma)

Under året har FI deltagit i närmare 40 arbetsgrupper inom Esma. FI har varit med och tagit fram riktlinjer, tekniska råd och förslag till tekniska standarder avseende det reviderade direktivet och förordningen om marknader för finansiella instrument (Mifid och Mifir), den nya marknadsmissbruksförordningen (Mar), det reviderade öppenhetsdirektivet (ÖD) samt regelverket för värdepapperscentraler (CSDR). För Mifid och Mifir har det dels handlat om strukturella frågor som syftar till att skapa bättre fungerande marknader med mer transparens och dels om investerarskyddsregler. När det gäller Mar syftar arbetet till förbättrade regler kring insiderhandel och marknadsmanipulation. CSDR syftar till att harmonisera regelverket för avveckling av värdepapperstransaktioner och att ställa gemensamma krav på värdepapperscentraler runtom i Europa. Slutligen har arbetet kring ÖD bestått av att för användarna förenkla åtkomsten av finansiell information samt förtydliga hur noterade företag ska informera kring rapporterade nyckeltal.

FI har också varit delaktig i arbetet med att identifiera finansiella innovationer på värdepappersmarknadsområdet. Under året har fokus bland annat legat på frågor om automatiserad rådgivning, virtuella valutor och möjligheten för en tillsynsmyndighet att stoppa enskilda finansiella produkter.

Samarbete mellan de europeiska myndigheterna (Joint Committees)

Underkommittén om finansiella konglomerat har under 2015 fokuserat på EU-gemensamma riktlinjer för utvärdering av betydande riskkoncentrationer och betydande interna transaktioner i finansiella konglomerat, (EU) 2015/2303. FI har även deltagit i underkommitténs planeringsarbete för 2016 och ett område som kommer adresseras nästa år är blandade finansiella holding-företag.

På konsumentskyddsområdet har arbetet fortsatt med det gemensamma faktabladet för försäkringsbaserade och paketerade investeringsprodukter (PRIIP:s), som blir obligatoriskt 2016. De europeiska tillsynsmyndigheterna har också publicerat ett gemensamt diskussionsunderlag om fördelarna och riskerna med automatiserad rådgivning.

På penningtvättsområdet har arbetet till stor del inriktats på att genomföra uppgifter enligt det under 2015 beslutade nya penningtvättsdirektivet. Den största delen av arbetet har bestått i framtagande av riktlinjer och tekniska standarder.

REGIONALT SAMARBETE

Nordiskt-baltiskt makrotillsynsforum

FI deltar aktivt i samarbetet i Norden-Baltikum regionen. Ett diskussionsforum för finansiella stabilitetsfrågor är Nordisk-Baltiska makrotillsynsforumet (NBMF). De finansiella systemen i Norden-Baltikum blir allt mer sammankopplade och därför har länderna i regionen diskuterat frågor kring riskerna för finansiell stabilitet. Syftet är att uppnå samsyn i viktiga frågor för den finansiella stabiliteten, i både de enskilda länderna och i hela regionen.

GLOBALT ARBETE

Baselkommittén (BCBS)

FI är medlem i Baselkommittén som är en global organisation som arbetar med att ta fram regelverk för internationellt verksamma banker. Arbetet har under året framför allt fokuserat på att utforma en ny schablonmetod för att beräkna kreditrisker samt att ta fram förslag på hur riskviktsgolv baserade på schablonmetoden kan utformas. FI har även bidragit till att utforma en ny schablonmetod för operativa risker, samt deltagit i en översyn av ramverket för interna modeller.

Internationella organisationen för värdepapperstillsyn (Iosco)

FI har ökat sin aktivitet inom Internationella organisationen för värdepapperstillsyn (Iosco). Skälet till detta är den ökade betydelse som Iosco fått efter finanskrisen genom sin standardsättande roll och faktumet att organisationens arbete påverkar utformningen av regler i EU. FI deltar numera aktivt i Ioscos styrelse som representant för den europeiska regionkommittén (ERC). I styrelsen representeras FI av generaldirektören. FI deltar även i ett par av organisationens policykommittéer.

Under 2015 blev FI även medlem i styrgruppen för CPMI-Iosco, ett organ som arbetar med frågor kring den finansiella infrastrukturen.

Internationella organisationen för försäkringstillsynsmyndigheter (IAIS)

FI är medlem i den tekniska kommittén och följer samt bevakar utvecklingen av globala standarder för framför allt systemviktiga internationellt aktiva försäkringsgrupper.

Prioriterat arbete är dels metoden för att identifiera globalt systemviktiga försäkringsgrupper, dels kapitalkrav för systemviktiga grupper men i förlängningen även för övriga större internationellt aktiva grupper. FI verkar för att globala standarder blir anpassade till Solvens 2 reglerna.

Financial Action Task Force (FATF)

FI deltar på FATF:s regelbundna plenarmöten och arbetsgrupper men det är Finansdepartementet som har huvudansvaret för det svenska arbetet inom FATF. Under 2015 har ett intensivt förberedande arbete pågått inför den utvärdering av hur väl Sverige uppfyller kraven i FATF:s internationella standarder och rekommendationer som FATF kommer att göra under 2016.

Financial Stability Board (FSB)

FI är medlem FSB:s kommitté för tillsyns- och regleringssamarbete som har till uppgift att driva och följa upp de regleringsinitiativ som tagits efter finanskrisen.

RESULTATBEDÖMNING

FI gör bedömningen att myndigheten enligt plan tagit fram och beslutat om föreskrifter och allmänna råd med god kvalitet och enligt de krav som ställs av europeiska regelverk.

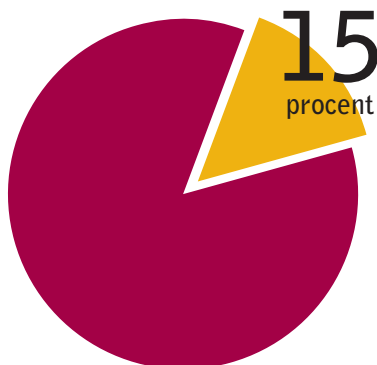
Ett mycket stort arbete med införande av Solvens 2-regelverket som pågått under flera år har slutförts och ett antal nya föreskrifter trädde i kraft den 1 januari 2016. FI har under året arbetat aktivt för att åstadkomma regler om amorteringskrav på bolån. Ett nytt omarbetat förslag har lämnats efter det att statsmakterna gett FI befogenheter att reglera området. FI har under året också infört regler om bolåneföretags redovisning av genomsnitträntor.

Det internationella regelgivnings- och policyarbetet är av stor betydelse för FI och det svenska finansiella systemet. Det är därför viktigt att FI deltar aktivt i arbetet. FI:s omfattande engagemang speglar det internationella regelarbetets expansiva utveckling. Ny reglering och nya rekommendationer har tagits fram på alla FI:s områden under året och flera av de befintliga strukturerna har utvärderats.

Kostnaderna och den nedlagda tiden för regelgivningsarbetet har minskat något sedan föregående år men är på fortsatt hög nivå. Antalet beslutade föreskrifter och allmänna råd har minskat i jämförelse med föregående år. Variationer mellan olika år beror ofta på antalet följdändringar i andra föreskrifter, varför ökningar eller minskningar bör tolkas med försiktighet vid en resultatbedömning. Resursåtgången för regelgivningsarbetet påverkar vilka resurser som kan användas inom andra verksamheter på FI.

Tillståndsprövning

Diagram 4: Kostnad för tillståndsprövning i förhållande till FI:s totala kostnader

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Mål 1 i regleringsbrevet

Bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter.

Återrapportering

Redovisning ska lämnas av hur arbetet med effektiv reglering, tillsyn, registrering och tillståndsprövning har bedrivits kopplat till målet.

Återrapporteringskrav i övrigt

Redovisa uppgifter om genomsnittliga handläggningstider för olika tillstånds- och anmälningsärenden enligt förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen.

VERKSAMHETSÖVERSIKT

De företag som vill bedriva finansiell verksamhet måste först få ett tillstånd av FI. Tillståndsprövningen är ett av FI:s verktyg i arbetet för ett finansiellt system som präglas av högt förtroende med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster, samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenter. Syftet med tillståndsprövningen är att säkerställa att de företag som söker tillstånd kommer att leva upp till de krav som ställs på företagen som verkar på den finansiella marknaden.

Det ställs likartade krav på företagens ägare och ledning, oavsett vilken sektor (bank, försäkring, marknader, värdepapper eller fond) som företagen är verksamma inom. Dessa krav, liksom de generella krav på god intern styrning och kontroll som finns i samtliga sektorer, skapar förutsättningar för en sund finansiell verksamhet. Prövningar av nya tillstånd är ofta den första kontakten som företagen har med FI. Därefter prövar FI fortlöpande tillstånden när företagen förändrar sin verksamhet i centrala delar och exempelvis utvidgar verksamheten, får nya ägare, får nya personer i ledningen eller när företagen söker ytterligare tillstånd för sin verksamhet, så kallade sidotillstånd. I vissa fall beror en ökad mängd tillståndsärenden på ändrad lagstiftning, som innebär att det tillståndspliktiga området utökas eller förändras.

Tillståndsprövningen är avgiftsfinansierad och FI ska ta ut avgifter för tillstånd och anmälningar. Nivån på avgifterna bygger på principen om att full kostnadstäckning ska uppnås på några års sikt. För vidare information se avsnittet Övrig återrapportering – avgiftsredovisning.

TABELL 14 Tid och kostnad för tillståndsprövning, tkr

	2015		2014		2013	
	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad
Tillståndsprövning	76 394	86 388	69 013	76 028	53 832	59 943
Metodutveckling tillstånd	1 455	1 645	2 117	2 332	1 866	2 078
Totalt tillståndsprövning	77 849	88 033	71 130	78 360	55 698	62 021

Källa: Agresso

Under året har FI arbetat med att hantera stora balanser från 2014 och andelen tid som lagts ned för tillståndsprövning har ökat med 9 procent jämfört med 2014, trots att färre tillståndsärenden kommit in jämfört med 2014. Kostnaderna har ökat med 12 procent. Se vidare stycke Avgiftsredovisning, i kapitel Övrig åiterrapportering, för en djupare analys av kostnaderna.

I tabellerna nedan redovisas samtliga tillståndsärenden och anmälningsärenden som är avgiftsbelagda. FI får därutöver in en stor mängd anmälningsärenden som inte är avgiftsbelagda eftersom de inte kräver någon prövning av FI.

PRESTATIONER

TABELL 15 Prestationer för tillståndsprövning, antal beslut

Ärendetyp	2015	2014	2013
Auktorisationer	311	316	208
Nya fonder	73	73	46
Tillstånd för utländsk etablering i Sverige	406	304	4
Ägarprövningar	160	232	120
Ägarledningsprövningar	179	146	90
Ledningsprövningar	571	619	559
Ändringar av styrdokument, bolagsform eller övriga förutsättningar att ha tillstånd	228	109	107
Utvidgad eller sidoverksamhet	85	49	49
Beståndsöverlåtelse, förvärv, fusioner och delningar	142	161	75
Ändringar av fondbestämmelser	255	243	237
Uppdragsavtal	320	226	141
Svensk företags verksamhet utomlands	197	183	160
Pröva tillstånd för undantag	108	128	83
Besluta om kapitalkrav och kapitalbas	202	163	32
Interna modeller	18	19	14
Pröva tillstånd för prospekt	407	461	360
Avsluta finansiell verksamhet	642	802	657
Övriga tillstånd eller beslut	31	31	20
Total	4 335	4 265	2 962

Källa: Platina

Antalet beslutade ärenden har ökat något jämfört med föregående år, samtidigt som inflödet av ärenden har minskat med cirka 6 procent. Flera ärendeslag ökade kraftigt under 2014 pga. ändrad lagstiftning, bland annat genomförandet av AIFM och CRD 4 i svensk rätt, och det var i flera fall en förväntad minskning av antal ärenden under 2015. För vissa ärendetyper har dock antalet ärenden ökat, bl.a. ändringar av styrdokument m.m., ändringar av fondbestämmelser och uppdragsavtal.

Inom bankområdet har mer tid lagts på ärenden som rör nya kapitaltäckningsregler även om inte totalt antal ärenden ökat. Dessa ärenden är en följd av ny europeisk reglering och har krävt flera principiella ställningstaganden. Antalet auktorisationer/koncessioner har ökat inom såväl bank- som försäkringsområdet, men däremot minskat på andra områden. Nya regler om tillståndskrav för konsumentkreditinstitut resulterade i ett stort antal ärenden i slutet av 2014 och i början av 2015. Dessa ärenden har i huvudsak avgjorts under 2015 och inneburit flera nya rättsliga bedömningar. Antalet ärenden avseende aktieprospekt har varit högt även under 2015 och bedöms vara en följd av läget på den finansiella marknaden.

HANDLÄGGNINGSTIDER

Tabell 16 Tillståndsärenden inom rikttden, antal och andel

	Antal			Andel		
	2015	2014	2013	2015	2014	2013
Handlagda tillståndsärenden inom utsatt tid	3 121	3 256	2 515	73	78	87
- varav tillståndsärenden med lagstadgade rikttder	1 152	1 124	869	92	97	99
- varav tillståndsärenden utan lagstadgade rikttder	1 969	2 132	1 646	66	71	82

Källa: Platina

Totalt för samtliga ärenden 2015, med lagstadgade rikttder, har 92 procent av ärendena hanterats inom rikttden. En mindre del av dessa ärenden kan medföra rättsliga konsekvenser och av dessa har 99 procent hanterats inom rikttden. Detta är något lägre jämfört med föregående år. Inflödet av ärenden under 2014 var högt och fick effekter även för 2015 när det gällde möjligheterna att klara rikttderna under året.

FI har under de senaste två åren haft ett generellt högre ärendeinflöde jämfört med 2013. Ökningen av antalet ärenden berör främst bank- och konsumentskyddsområdet, som på grund av nya regelverk fått ett betydligt större antal ärenden än normalt. I många fall har det gällt helt nya frågor, vilket inneburit nya, och i vissa fall komplicerade, ställningstaganden för FI. Detta har inneburit att handläggningen i flera fall har dragit ut på tiden.

Handläggningstiden (rikttden) börjar löpa när ett ärende har kommit in, avgiften för ärendet har betalats och ansökan är komplett. En pågående handläggningstid ändras normalt inte efter att den har börjat löpa. Ett fåtal undantag från detta framgår av lag. FI har både lagstadgade rikttder och rikttder som myndigheten bestämt själv.

De lagstadgade rikttderna finns angivna i lag där det framgår inom vilken tid ett ärende ska avgöras. Lagstadgade rikttder infördes första gången år 2009 i och med att nya ägarprövningsregler trädde i kraft.

För ett fåtal ärendetyper med lagstadgade rikttder, exempelvis ägarprövningar, blir konsekvensen av att FI inte fattar beslut inom rikttden att ansökan eller anmälan ska anses godkänd. För övriga ärenden med lagstadgade rikttder finns det inte någon sådan rättslig konsekvens om beslut inte fattats inom rikttden.

För det stora antalet ärenden, där myndigheten själv bestämt rikttden, baseras rikttden på hur lång tid ett ärende i normalfallet bör ta att handlägga och uttrycker därmed FI:s ambition för handläggningstiden. Ett projekt för översyn av rikttderna pågår på FI för att bedöma om samtliga av dem är ändamålsenliga.

Ärenden som har lagstadgade rikttder har prioriterats framför andra ärenden. En anledning till att andra tillståndsärenden ibland passerat planerad handläggningstid är att nya regelverk medfört att ärendena tagit längre tid än planerat, eftersom det uppstått frågor som inneburit nya ställningstaganden.

Det höga ärendeinflödet under 2014 påverkar resultatet för 2015, eftersom det är först när ärenden beslutas som det står klart om rikttden hållits eller inte. Detta blir tydligt om det kommer en stor mängd ärenden under en begränsad tid, vilket har varit fallet bl.a. när det gäller tillståndsansökningar från förvaltare av alternativa investeringsfonder,

konsumentkreditföretag och betaltjänstföretag. Det har inneburit en särskild utmaning och medfört svårigheter att hålla riktigheterna. I flertalet av dessa ärenden har ingivaren emellertid omfattats av en övergångsperiod som inneburit att företaget har kunnat fortsätta bedriva verksamhet under den tid som ansökan prövas.

TABELL 17 Genomsnittlig handläggningstid för vissa ärendetyper, dagar

Ärendetyp	Genomsnittlig handläggningstid			Antal inkomna ärenden		
	2015	2014	2013	2015	2014	2013
Auktorisationer	149	81	48	264	428	229
Nya fonder	80	63	53	74	98	49
Tillstånd för utländsk etablering i Sverige	128	71	66	240	519	6
Ägarprövningar	89	92	64	158	244	121
Ägarledningsprövningar	68	71	53	190	141	110
Ledningsprövningar	54	59	41	561	607	584
Ändringar av styrdokument, bolagsform eller övriga förutsättningar att ha tillstånd	28	50	48	237	133	110
Utvidgad eller sidoverksamhet	64	81	53	195	48	50
Beståndsoverlåtelse, förvärv, fusioner och delningar	131	74	58	127	139	124
Ändringar av fondbestämmelser	85	77	43	231	196	283
Uppdragsavtal	35	41	34	398	212	169
Svensk företags verksamhet utomlands	28	32	24	196	193	161
Pröva tillstånd för undantag	38	47	31	119	126	98
Besluta om kapitalkrav och kapitalbas	122	47	27	152	236	47
Interna modeller	254	528	130	29	22	20
Pröva tillstånd för prospekt	23	20	15	420	457	367
Avsluta finansiell verksamhet	47	31	15	753	817	710
Övriga tillstånd eller beslut	78	63	31	28	40	20
Total genomsnittlig handläggningstid	70	54	32	4 372	4 656	3 258

Källa: Platina

Kommentar: Ärenden som registrerats enligt den gamla diarieplanen, som gällde fram till 2013 och som beslutats under 2013-2015 ingår inte. Medelhandläggningstiden för dessa tillståndsärenden (7 stycken) under 2015 är 1 743 dagar eftersom det har rört ärenden som har tagit lång tid, bland annat på grund av att de varit omfattande och komplicerade. Handläggningstiden avser kalenderdagar och inte arbetsdagar. Den stora ökningen mellan 2014 och 2015 rörande tillstånd för utvidgad eller sidoverksamhet beror på att en enskild aktör utvidgat sin verksamhet avseende försäkringsförmedling, vilket medfört cirka 160 nya ärenden.

De genomsnittliga handläggningstiderna har ökat på grund av det stora ärendeflödet under 2014 och 2015. Nya ställningstaganden som krävs på grund av nya regelverk har också haft en inverkan på handläggningstiderna.

För auktorisationer, som har en genomsnittlig handläggningstid på 149 dagar, handlar det om stora variationer i handläggningstider inom samma ärendetyp. Försäkringsförmedlarna utgör en stor volym och har korta handläggningstider, medan de övriga företagen oftast har längre handläggningstider.

Interna modeller är ärenden som är få till antalet men som kräver längre handläggningstider. Ärenden som rör prospekt, avregistrering eller återkallelse av finansiell verksamhet är fler till antalet men har kortare handläggningstider.

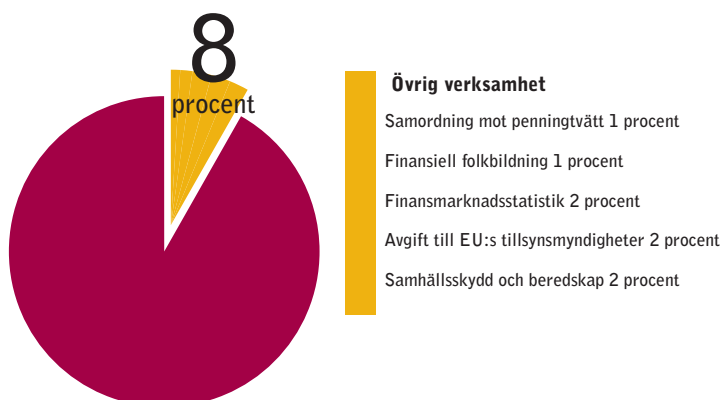
RESULTATBEDÖMNING

Sammantaget kan konstateras att trots ett ökat inflöde av tillståndsärenden handläggs i princip alla ärenden, med lagstadgade riktider, inom rätt tid. För tillståndsärenden med lagstadgad rikt tid totalt sett har FI under året nått och överskridit målnivån som är 90 procent. Av den typ av tillståndsärenden som kan medföra rättsliga konsekvenser om de inte handläggs i rätt tid har 99 procent handlagts i rätt tid. Detta är 1 procent lägre än föregående år. När det gäller övriga tillståndsärenden, där FI som en vägledning själv fastställt riktider för handläggningen, är utfallet sämre. Stora ärendeinflöden och arbete med nya regelverk har påverkat handläggningstiderna negativt.

FI:s målsättning är att handlägga samtliga tillståndsprövningar på ett effektivt och enhetligt sätt, utan att göra avkall på de krav som ställs för respektive tillstånd. En övergripande gemensam process för tillståndsärenden beslutades i slutet av 2014 och började tillämpas i början av 2015. Utöver det finns ett antal ärendespecifika processer och rutiner för att möta de särskilda krav som gäller för vissa tillståndstyper. Sammantaget syftar de olika processerna till att bidra till en enhetlig och effektiv handläggning.

Övrig verksamhet

Diagram 5: Kostnad för övrig verksamhet i förhållande till FI:s totala kostnader

FINANSIELL FOLKBILDNING

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Mål 2 i regleringsbrevet: Stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden genom finansiell folkbildning.

Åtterrapporing: Redovisning ska lämnas av hur insatser för att stärka konsumenternas finansiella förmåga har genomförts. Redogörelse ska även lämnas för de modeller som används för utvärdering av de insatser som rör finansiell folkbildning och vilka insatser som vidtagits med anledning av resultatet av utvärderingen.

Verksamhetsöversikt

Ett av FI:s uppdrag är att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden genom finansiell folkbildning. Fakta, information och utbildning ska bidra till att öka konsumenternas medvetenhet inom det privatekonomiska området. Detta sker parallellt med andra konsumentskyddande insatser på finansmarknaden.

Samverkan med både myndigheter och finansiella företag har varit grundläggande för den folkbildning som genomförts under 2015. Strategin bygger på att utbilda personer som i sin tur kan möta konsumenter från olika målgrupper och föreläsa i olika situationer. Merparten av insatserna sker i nära samverkan med andra myndigheter via det nationella nätverket ”Gilla Din Ekonomi”, med 73 medlemmar.

TABELL 18 Tid och kostnad för finansiell folkbildning, tkr

	2015		2014		2013	
	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad
Finansiell folkbildning	2 909	6 185	3 446	7 311	3 626	7 773

Källa: Agresso

Från 2013 beräknas FI årligen avsätta 7 000 tkr för finansiell folkbildning. En hög personalomsättning bland den personal som är involverad i finansiell folkbildning har bidragit till att antalet arbetstimmar varit lägre under året jämfört med tidigare år.

Gilla Din Ekonomi - nätverket och utbildningsinsatserna

Genom nätverket Gilla Din Ekonomi driver FI flera utbildningsprojekt med fokus på sparande, lån och pensionssystemens uppbyggnad. Under 2015 har kommunikationen utvecklats med en ny webbplats och ett mer

strukturerat arbete via sociala medier. Ett par föreläsningar har filmats för att öka den digitala spridningen.

Nätverkets kursinnehåll och studiematerial har gjorts tillgängliga via nyhetsbrev, internet och via en mobil applikation. I samarbete med deltagare i nätverket Gilla din ekonomi har FI under 2015 hållit inspirations- och studiedagar för gymnasielärare och skolledare på temat privatekonomi, entreprenörskap och ämnesintegrerad undervisning.

Pensionskunskap för personalvetare

Inom nätverket har en utbildning för högskolan tagits fram. Personalvetare på Högskolan i Skövde, Högskolan i Kristianstad och Högskolan i Dalarna har utbildats i Pensionskunskap under 2015. Projektet blev nominerat till Guldkanten med motiveringen: ”Att pensionskunskap inte redan är en självklarhet inom utbildningen för personalvetare är ett underbetyg till utbildningsväsendet”. Guldkanten är ett pris som Statens tjänstepensionsverk (SPV) inrättat och som varje år delas ut till någon som gjort en viktig insats inom området pensionsinformation.

Unga arbetslösa – Ekonomismart

FI deltar sedan flera år i projektet Ekonomismart i samverkan med Konsumentverket, Folkuniversitetet och sparbanksstiftelserna Kronan, Alfa och Nya.

Skolprojekt

Läroplanerna för grundskolan (årskurserna 7–9) och gymnasieskolan innebär att alla elever ska få del av undervisning i privatekonomi. För att stödja berörda lärare med material och underlag driver FI, Konsumentverket och Kronofogden gemensamma projekt med filmer och tillhörande studiematerial, bland annat Koll på cashen.

FI har också startat ett samarbete med Ung privatekonomi för att utöka antalet besök i skolor i norra Sverige, där täckningen är sämre än i övriga landet. Under hösten har 1 019 elever i Norrland fått undervisning och en bok om privatekonomi och sparande.

Invandrarundervisning

FI:s material för kommunernas utbildning i svenska för invandrare (sfi) består av en webbplats, ett studiehäfte ”Dina pengar och din ekonomi”, en film, ”Prata pengar”, samt tillhörande övningar och faktablad på enkel svenska. I samarbete med Länsstyrelsen i Västerbottens län har en pilotutbildning genomförts för kommunanställda som möter nyanlända. Föreläsare från Konsumenternas Bank- och finansbyrå och Konsumenternas Försäkringsbyrå deltog.

Utvärdering av resultat

Utvärderingarna av olika folkbildningsinsatser har överlag varit positiva (medelbetyg över fyra av fem) och har inte föranlett några väsentliga ändringar i nuvarande folkbildningsstrategi.

En undersökning bland unga (18–24 år) har startats under året. Syftet är att få ökad kunskap om ungdomars kunskaper inom det finansiella området. Den kvalitativa delen genomfördes under 2015 och en kvantitativ del kommer att slutföras i början av 2016. Det slutliga resultatet kommer att redovisas under 2016.

Merparten av de kurser som FI och nätverket Gilla Din Ekonomi driver är relativt korta, avgränsade och situationsanpassade för utvalda målgrupper. En majoritet av deltagarna påvisar efter avslutad kurs resultat i termer av nytta och ett ökat intresse

Långsiktiga effekter på kunskapsnivåer och ekonomisk medvetenhet är svåra att mäta och utvärdera efter korta möten och utbildningspass. Bäst förutsättningar bedöms föreligga inom skolan och vuxenundervisningen på grund av längre undervisningstid samt bättre möjligheter till dialog om utbildningens innehåll och resultat.

FI har även tillgång till andra kompletterande beslutsunderlag för att löpande kunna anpassa den finansiella folkbildningen. Ett samarbete med forskare inom privatekonomiska ämnen hjälper också FI att beskriva det aktuella kunskapsläget hos allmänheten och att anpassa de insatser som erbjuds. I maj, på Konsumentskyddsdagen, presenterades den senaste undersökningen. Hälften av konsumenterna kan inte svara rätt på tre frågor; om risk, ränta på ränta och inflation.

TABELL 19 Utbildningsinsatser finansiell folkbildning

Målgrupper	2015	2014	2013
Gilla din ekonomi			
- Antal kurstillfällen	22	27	15
- Antal utbildade	1 008	742	384
- Antal beställda studiehäften	36 060	49 510	30 000
- Nedladdningar via mobilapplikation	876	500	0
Utbildning, unga vuxna			
- Antal kurstillfällen	91	77	50
- Antal utbildade	1 550	1 052	760
Svenska för invandrare (Sfi)			
- Antal besök på webbplatsen	29 110	22 483	19 000
- Antal beställda studiehäften	37 030	39 790	9 600
Gymnasieskolan			
- Antal kurstillfällen	22	30	40
- Antal utbildade	600	900	1 500
- Antal besök på webbplatsen	32 245	32 171	23 200

Källa: manuell statistik

Kommentar: Nytryck och mer marknadsföring av studiehäften (utbildning i svenska för invandrare) förklarar 2014 års höjning.

Resultatbedömning

Bedömningen är att FI nått målen för den finansiella folkbildningen genom att ta initiativ och driva nämnda folkbildningsprojekt inom det privatekonomiska området.

SAMORDNING MOT PENNINGTVÄTT

■ Enligt Finansinspektionens instruktion

1 § Finansinspektionen ansvarar för samordningsorganet för tillsyn enligt förordningen (2009:93) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism.

Inom uppdraget att ansvara för samordningsorganet mot penningtvätt och finansiering av terrorism sammankallar FI övriga myndigheter till regelbundna möten. Dessa möten syftar bland annat till att utbyta information och erfarenheter för att skapa en effektivare tillsyn och en enhetlig rättstillämpning på området. Till den löpande verksamheten hör även att stödja Regeringskansliet, till exempel i det internationella arbetet inom Financial Action Task Force (FATF). Året har även präglats av den utvärdering som FATF inlett av Sverige. Utvärderingen syftar till att bedöma Sveriges regelefterlevnad av FATF:s rekommendationer utifrån ett tekniskt och ett effektivitetsperspektiv och bedöms slutföras i början av 2017.

TABELL 20 Tid och kostnad för samordning mot penningtvätt, tkr

	2015		2014		2013	
	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad
Samordning mot penningtvätt	2 550	4 645	2 891	4 380	3 097	5 685
Internationellt arbete	217	395	192	291	18	33
Totalt	2 767	5 040	3 083	4 671	3 115	5 718

Källa: Agresso

Utfallet är inte helt jämförbart mellan åren. Det beror på att 2013 fick FI en tillfällig höjning av anslagsnivån för att hantera uppdraget att genomföra nationella riskbedömningar avseende penningtvätt och finansiering av terrorism. Anslagsnivån uppgick till 6 000 tkr 2013 jämfört med 5 000 tkr 2014 och 2015. Kostnaderna har ökat 2015 jämfört med 2014 vilket förklaras av att verksamheten hade flera vakanser under 2014.

Samordning och regeringsuppdrag

Under 2015 har samordningsorganet hållit sex möten. Vidare har Länsstyrelsen i Västra Götalands län tillsammans med FI, två av de deltagande myndigheterna, anordnat en tvådagarskonferens för samtliga deltagande myndigheter. Huvudtemat för konferensen var riskbedömning och riskklassificering av penningtvätt och terrorismfinansiering. Vid konferensen talade bland annat representanter från Finansinspektionen, Finanspolisen, Lotteriinspektionen och Länsstyrelsen i Västra Götalands län.

FI har under 2015 för samordningsorganets räkning kontrakterat totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) för att genomföra en studie med syfte att stödja en vidareutveckling av samordningsorganets verksamhet. Målet för studien var att, utifrån intervjuer med representanter från samordningsorganets organisationer samt relevanta dokument, identifiera förbättringsområden för verksamheten, samt att föreslå aktiviteter som skulle gynna utvecklingen av området. FOI rapporterade sitt uppdrag till FI i juni 2015 och samordningsorganet har påbörjat ett internt arbete med att vidareutveckla verksamheten. Ett antal fokusområden har identifierats, till exempel riskbedömningsarbete och gemensamma tillsynsaktiviteter, som samordningsorganet kommer att arbeta vidare med.

Resultatbedömning

Under 2015 har verksamheten till största delen handlat om att vidareutveckla samordningsorganets framtida arbete där FOI:s studie utgör en grund. Vidare har FATF:s utvärdering av Sverige och även FI:s verksamhet tagit en stor del resurser i anspråk.

FINANSMARKNADSSTATISTIK

■ Enligt Finansinspektionens instruktion

Uppgifter: 3 § Finansinspektionen har uppgifter enligt förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

FI är statistikansvarig myndighet för finansmarknadsstatistiken. Finansräkenskaperna är en del av nationalräkenskapssystemet och behandlar de finansiella aktiviteter som sker i samhällsekonomin. FI tar in finansiell data från företagen under tillsyn och skickar detta till Statistiska centralbyrån (SCB) som på uppdrag av FI producerar finansmarknadsstatistik. Vissa uppgifter som behövs för statistiken tas in från företagen direkt av SCB.

TABELL 21 Tid och kostnad för finansmarknadsstatistik, tkr

	2015		2014		2013	
	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad	Timmar	Kostnad
Projekt statistiksamordning hos FI	545	575	551	559	615	739
Produktion hos SCB		13 500		13 190		13 130
Totalt	545	14 075	551	13 749	615	13 869

Källa: Agresso

Kostnaderna och timmarna för finansmarknadsstatistik är i nivå med tidigare år.

Kostnaderna för finansmarknadsstatistik har, i enlighet med avtalet som reglerar samarbetet mellan FI och SCB, räknats upp med 2 procent. Det europeiska regelverket ENS 2010 (Europeiska National- och regionräkenskapssystemet) trädde i kraft under andra halvåret 2014. Under 2015 har omklassificeringar mellan sektorer genomförts för att anpassa de svenska nationalräkenskaperna till det nya regelverket.

Lagen (2014:484) om en databas för övervakning av och tillsyn över finansmarknaderna trädde i kraft i augusti 2014. Genom lagen skapas en möjlighet för Riksbanken och FI att samla uppgifter från respektive myndighet till en gemensam databas hos SCB. Även SCB kommer att kunna använda databasen i sin statistikproduktion. Den arbetsgrupp som bildats med representanter från respektive myndighet för att skapa den gemensamma databasen har fortsatt sitt arbete under året.

SAMHÄLLSSKYDD OCH BEREDSKAP

■ Enligt Finansinspektionens instruktion

Uppgifter: Finansinspektionen har uppgifter enligt förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap.

Myndigheterna som anges i bilaga till ovanstående förordning har särskilt ansvar för att planera och vidta förberedelser för att skapa förmåga att hantera kris och för att förebygga sårbarheter och motstå hot och risker. Myndigheterna ska samverka med övriga statliga myndigheter, kommuner, landsting, sammanslutningar och näringsidkare som är berörda.

Varje myndighet ska i syfte att stärka sin egen och samhällets krisberedskap årligen analysera om det finns sådan sårbarhet eller sådana hot och risker inom myndighetens ansvarsområde som synnerligen allvarligt kan försämra förmågan till verksamhet inom området.

FI samverkar med branschen och berörda myndigheter genom att delta i Finansiella sektorns privat-offentliga samverkan (FSPOS) och Samverkansområde ekonomisk säkerhet (SOES). Fokus i båda dessa är att

stärka den finansiella infrastrukturen genom att samverka, öva, kartlägga och dela information och på så sätt värna sektorn och samhället. I FSPOS ingår både privata aktörer och myndigheter medan SOES enbart omfattar myndigheter. Bägge gruppernas verksamhet finansieras av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) genom det så kallade 2:4-anslaget. FI har ansökt om och hanterat de medel som tilldelats av MSB för verksamheterna inom FSPOS och SOES.

FI har under året deltagit i FSPOS sektorsövning tillsammans med representanter från banker, försäkringsbolag, värdepappersinstitut, marknadsplatser, clearingorganisationer och myndigheter. Målet med övningen var att öka förmågan till samverkan och att skapa och dela en samlad lägesuppfattning inom sektorn. Även SOES har under året arrangerat en övning med syfte att stärka SOES-myndigheternas förmåga att hantera och förebygga kriser. Utöver övningarna har det inom ramen för båda samverkansorganen tagits fram utredningar och analyser samt hållits utbildningar med fokus på att stärka motståndskraften inom sektorn.

FI har i enlighet med krisberedskapsförordningen genomfört en risk- och sårbarhetsanalys. Redovisning av analysen kompletterades med en extra redovisning rörande informationssäkerheten i FI:s tekniska system. Detta var ett uppdrag i FI:s regleringsbrev för 2015. Se nedan under rubriken Rapporterade uppdrag.

TABELL 22 Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap, tkr

	2015	2014	2013
Verksamhet inom samhällsskydd och beredskap	12 588	15 213	7 110

Källa: Agresso

Inom samhällsskydd och beredskap hanterar FI medel från Finansiella sektorns privat-offentliga samverkan (FSPOS) och från 2014 hanterar FI även medel för Samverkansområde ekonomisk säkerhet (SOES). Detta förklarar varför kostnaderna har fördubblats mellan åren 2013-2014. Jämfört med föregående år har kostnaden minskat 2015 vilket beror på att verksamheten minskat något i omfattning.

AVGIFTER TILL EU:S TILLSYNSMYNDIGHETER

Från och med budgetåret 2012 disponerar FI ett särskilt anslag för FI:s avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter. Anslaget används för att betala medlemsavgifter till Europeiska bankmyndigheten (Eba), Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten (Eiopa) samt Europeiska värdepappers- och marknadsmyndigheten (Esma).

TABELL 23 Kostnad avgift till EU:s tillsynsmyndigheter

	2015	2014	2013
Avgift till EU:s tillsynsmyndigheter	8 565	8 068	6 789

Källa: Agresso

Verksamheten inom tillsynsmyndigheterna är under uppbyggnad och kostnaderna ökar därför successivt. Avgifterna har ökat med 497 tkr mellan 2015 och 2014 jämfört med 1 279 tkr mellan 2014 och 2013. För att hantera avgiftsökningen 2015 har regeringen flyttat 2 000 tkr i anslagsmedel från förvaltningsanslaget till anslaget för FI:s avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter. Under året har tilldelade anslagsmedel ökat från 7 150 tkr till 9 150 tkr.

Övrig återrapportering

LOKALFÖRSÖRJNING

Finansinspektionen disponerar lokaler i sju plan i kvarteret Kåkenhusen 4 med besöksadress Brunnsgatan 3 i Stockholm. Under året har ett antal av planen renoverats och en smärre utökning av ytan om 195 kvm har skett. Samtliga kontorsytor är nu renoverade. Under det kommande året planeras även de delar av lokalerna som används för externa besökare att renoveras.

AVGIFTSREDOVISNING

■ Ekonomiskt mål för ansökningsavgifter enligt regleringsbrevet

Verksamhet som rör ärenden som anges i förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen ska över tiden finansieras fullt ut med de avgifter som tas ut för ändamålet.

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras

FI har rätt att ta ut avgifter för tillstånd och anmälningar. Principen för vilken nivå avgifterna ska ligga på är att full kostnadstäckning ska uppnås på några års sikt. Företag och personer som söker tillstånd att bedriva finansiell verksamhet betalar en i förväg bestämd avgift till FI. Avgifternas storlek beslutas av regeringen efter förslag från FI.

TABELL 24 Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras, tkr

Avgiftsbelagd verksamhet med full kostnadstäckning Ansökningsavgifter (SFS 2001:911)	Budget 2015	2015	2014	2013
Tidigare års över-/underskott		-317	-18 792	-20 138
Intäkter	79 441	79 191	96 835	63 367
Kostnader	76 841	88 033	78 360	62 021
Utfall	2 600	-8 842	18 475	1 346
Totalt ackumulerat över-/underskott		-9 159	-317	-18 792
Akkumulerat över-/underskott i relation till omsättning, %	-	-11,6%	-0,3%	-29,7%
Intäkter enligt § 4 avgiftsförordningen	Budget 2015	2015	2014	2013
Administrativ service				
Intäkter Bokföringsnämnden	1 600	1 718	1 413	1 808
Kostnader Bokföringsnämnden	1 600	1 718	1 413	1 808
Akkumulerat över-/underskott för Administrativ service	0	0	0	0

Källa: Agresso

Kommentar: Budget avser beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras, enligt FI:s regleringsbrev för 2015. I den beräknade budgeten var det ackumulerade underskottet från tidigare år 8 764 tkr och det ackumulerade underskottet för 2015 var 6 164 tkr.

Ansökningsavgifter (SFS 2001:911)

FI redovisar ett underskott på 8 842 tkr för avgiftsbelagd verksamhet som finansieras med ansökningsavgifter och FI har därmed ett ackumulerat underskott på 9 159 tkr. Intäkterna låg i nivå med budget men minskade jämfört med 2014. Förklaringen är färre nya ärenden och att avgifterna generellt sänktes med 10 procent den 1 juli 2015.

Kostnaderna ökade både jämfört med 2014 och med beräknad budget. Förklaringen är att FI lagt ned mer tid på tillståndsprövningen. Det finns flera skäl till att antalet timmar har ökat trots att antalet nya tillståndsärenden har minskat 2015. En anledning är att FI betat av ärendebalanser

från 2014 där intäkterna redovisats 2014. FI har även arbetat fler timmar än beräknat med vissa ärendegrupper varför FI i den avgiftsrapport som lämnas till regeringen senast 15 april 2016 kommer att se över avgiftsnivåerna och lämna förslag till åtgärder.

Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen

FI redovisar ett nollresultat vad gäller avgifter enligt § 4 avgiftsförordningen. Det ekonomiska målet för resurssamverkan är självkostnadspris (full kostnadstäckning). Fakturerat belopp baseras på BFN:s andel av FI:s kostnader för köpta tjänster och varor enligt överenskommelse mellan parterna. FI:s intäkter för administrativ service motsvarar således de beräknade kostnaderna.

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras

FI har även till uppgift att ta ut avgifter som inte får disponeras i verksamheten utan redovisas som intäkt av uppörd och som återfinns i redovisning av inkomstitlar.

Avgifter som tas ut med stöd av förordning (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av FI:s verksamhet ska uppgå till ett belopp som motsvarar kostnaden för den verksamhet som ska finansieras.

Restavgifter och dröjsmålsavgifter är debiterade och laga kraftvunna beslut om dröjsmålsavgifter, så kallad särskild avgift, exempelvis enligt lagen (2000:1087) om anmälningsskyldighet och lagen (1991:980) om handel med finansiella instrument. Här ingår även beslut om förseningsavgift för företag under tillsyn som rapporterar för sent till FI i förhållande till de tidsfrister som gäller.

FI har möjlighet att besluta om ekonomiska sanktioner enligt gällande lagstiftning. Sådana straffavgifter och särskilda avgifter redovisas på inkomstitel Bötesmedel.

TABELL 25 Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna inte disponeras, tkr

Offentligrättsliga avgifter med bestämt ekonomisk mål

Inkomstitel 2548, Avgifter för Finansinspektionens verksamhet	Budget 2015	2015	2014	2013
Tidigare års över-/underskott	0	0	-	-
Intäkter	464 943	453 526	424 434	299 702
Kostnader	464 943	448 545	411 848	334 481
Utfall	0	4 981	12 586	-34 779
Totalt ackumulerat över-/underskott		4 981	-	-
Ack. över-/underuttag i relation till avgiftsintäkterna,%		1,1%		

Andra offentligrättsliga avgifter

Inkomstitel 2711, Restavgifter och dröjsmålsavgifter	Budget 2015	2015	2014	2013
Intäkter	7 000	8 967	9 621	4 469

Inkomstitel 2712, Bötesmedel	Budget 2015	2015	2014	2013
Intäkter	50 000	112 413	20 014	98 405

Källa: Agresso

Kommentar: Med anledning av nya regler för uppföljning av avgiftsuttag i offentligrättslig verksamhet har regeringen i samband med beslut om regleringsbrev för budgetåret 2016 fastställt att basåret för uppföljningar blir 2015. Ingångsvärdet för 2015 beräknas därmed till noll. Budget avser beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna ej disponeras, enligt FI:s regleringsbrev för 2015.

Offentligrättsliga avgifter med bestämt ekonomiskt mål

FI redovisar ett överuttag på 4 981 tkr för offentligrättsliga avgifter med

ett bestämt ekonomiskt mål. Detta motsvarar ett överuttag på knappt 1 procent. Intäkterna ska uppgå till ett belopp som motsvarar beräknad kostnad för den verksamhet som ska finansieras med kompensation för tidigare års över- eller underskott. FI har fastställt ingångsvärder för 2016 i samråd med Finansdepartementet enligt Ekonomi-styrningsverkets cirkulär 2014:10, Ekonomistyrningsverkets cirkulärserie över föreskrifter och allmänna råd. Ingångsvärdet för räkenskapsåret 2016 baseras på de intäkter och kostnader som beräknas för 2015. Detta innebär att FI:s ackumulerade underuttag av avgifter från tidigare år har nollställts.

Skälet till att de slutliga kostnaderna för FI:s verksamhet blev lägre än budgeterat beror på ett lägre anslagsutnyttjande än beräknat.

FI kommer att redovisa utfallet per avgiftsgrupp i den avgiftsrapport som lämnas till regeringen senast 15 april 2015.

Andra offentlighetsrättsliga avgifter

Restavgifter, dröjsmålsavgifter och bötesmedel är av sådan karaktär att de är svåra att budgetera och beräkna i förväg. Ett fåtal stora böter får ett betydande genomslag i utfallet varför utfallet för bötesmedel kan variera kraftigt mellan åren.

RAPPORTERADE UPPDRAG

Nedan redovisas diarienummer och en kort beskrivning av FI:s rapporterade uppdrag enligt instruktion, regleringsbrev och särskilda regeringsbeslut.

Avgiftsrapporter

■ Enligt Finansinspektionens instruktion, 3§

Myndigheten ska i en särskild rapport till regeringen senast den 15 april varje år redovisa avgiftsutfall och kostnadstäckning för avgifter enligt förordningen (2001:911) om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen och förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet.

Myndigheten ska i särskilda rapporter till regeringen senast den 15 april och senast den 1 oktober varje år redovisa förslag till ändringar i bestämmelserna i förordningen om avgifter för prövning av ärenden hos Finansinspektionen och förordningen om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet som bör göras med anledning av gjorda eller kommande ändringar i regelverket på myndighetens ansvarsområde.

I rapporten "Avgifter hos FI" (FI dnr 15-3551), som lämnades den 15 april 2015, redovisade FI avgiftsutfall och kostnadstäckning för avgifter enligt förordningen (2001:911) och förordningen (2007:1135). FI lämnade förslag till en generell avgiftssänkning med 10 procent för tillstånd och anmälningar. FI föreslog också sänkt avgift för ägarprövningar och höjd avgift för dispenser. Dessutom föreslogs nya ärendeslag med anledning av nya EU-förordningar, lagen om AIF-förvaltare och förslag till ändringar i försäkringsrörelselagen.

I rapporten "Avgifter hos FI" (FI dnr 15-9626), som lämnades den 1 oktober 2015, föreslog FI höjd årlig avgift för pensionsstiftelser och vissa noterade bolag/emittenter. FI föreslog även avgift för nya tillståndsärenden till följd av ytterligare ändringar i försäkringsrörelselagen och EU-förordningen om förbättrad värdepappersavveckling och om värdepapperscentraler.

FI lämnade en extra rapport "Avgifter hos FI - anmälan av vissa förvärv"

(FI dnr 15-12595) den 22 oktober. FI föreslog i den rapporten att avgift får tas ut i samband med att kreditinstitut, börser och clearingorganisationer anmäler vissa förvärv av egendom.

Konsumentskyddsrapport

■ Enligt Finansinspektionens instruktion, 3 §

Myndigheten ska i en särskild rapport till regeringen senast den 15 maj varje år redogöra för erfarenheter av tillsynsarbetet avseende konsumentskydd, lämna en bedömning av riskerna för konsumenterna inom det finansiella området, ange de åtgärder som vidtagits eller kan komma att vidtas för att stärka konsumentskyddet samt redogöra för behovet av utveckling av regler på området.

Rapporten ”Konsumentskyddet på finansmarknaden” (FI dnr 15-6895) publicerades den 12 maj 2015. Utifrån erfarenheter från tillsynen beskriver FI i rapporten ett antal risker och problem som finansmarknadens konsumenter möter och de åtgärder som har vidtagits för att hantera dessa. I rapporten behandlas bland annat risker med provisionsstyrd rådgivning, dolda indexfonder, snabbblån samt informationsgivning vid köp av finansiella produkter och tjänster

Indikatorer

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Med utgångspunkt i myndighetens rapport om Indikatorer avseende finansiell stabilitet och konsumentskydd (FI Dnr 14-3782) ska en redovisning lämnas av utfallet avseende 2013 och 2014 fördelat på redovisade indikatorer. I det fall data finns för tidigare år ska redovisningen kompletteras med sådana.

Uppdraget ska redovisas senast den 10 april 2015.

Enligt FI:s instruktion och regleringsbrev ska myndigheten bidra till ett stabilt finansiellt system som präglas av högt förtroende, med väl fungerande marknader som tillgodoser hushållens och företagens behov av finansiella tjänster samtidigt som det finns ett högt skydd för konsumenterna. En redovisning av måluppfyllelsen ska göras med hjälp av indikatorer för respektive delmål, men när det inte finns något enskilt mått som mäter hur målet eller delmålen uppfylls används ett flertal indikatorer för att utvärdera de olika delmålen. FI har i rapporten Indikatorer på finansiell stabilitet och konsumentskydd, FI dnr 15-5616, redovisat större åtgärder samt konstruktionen och utvecklingen över tid för indikatorerna. FI påtalar i rapporten de metodmässiga svårigheterna i att mäta effekter av enskilda åtgärder, bestämma lämpliga nivåer och tolka utvecklingen över tid.

Samarbete kring konsumentskydd

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Redovisa hur myndigheten har samverkat med Konsumentverket och Pensionsmyndigheten för att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden.

FI har samverkat med Konsumentverket och Pensionsmyndigheten för att informera om respektive myndighets planerade aktiviteter och ge information och slutsatser av arbetet. FI får genom dessa samråd tips och information som kan användas i tillsynen. Under 2015 har FI och Konsumentverket haft två övergripande samrådsmöten och FI och Pensionsmyndigheten fyra övergripande samrådsmöten. Utöver detta har det skett många kontakter underhand.

Inom tillsynen har samverkan främst skett med Konsumentverket inom

den delade tillsynen av konsumentkreditföretag och för tillsynen av försäkringsförmedlare. Pensionsmyndigheten har samrått med FI om deras uppdrag ”Information om vilka val som finns inom pensionssystemet”. FI har vid samrådsmötena också informerat om pågående regelarbete inom Eba, Eiopa, Esmå och Joint Committee såsom Eba riktlinjer om bedömning av kreditvärdighet baserat på bolånedirektivet (till Konsumentverket) och nya faktablad för investeringsprodukter enligt PRIIP:s-förordningen.

FI och Konsumentverket är tillsammans med branschorganisationerna Svenska Bankföreningen, Fondbolagens förening och Svenska Fondhandlarföreningen stiftare och har samverkat i styrelsearbetet i Konsumenternas Bank- och finansbyrå samt med Svensk Försäkring som stiftare och samverkat i Konsumenternas Försäkringsbyrå. FI har också tillsammans med flera myndigheter och organisationer deltagit i Konsumentverkets upplysningstjänst för konsumenter ”Hallå konsument”.

FI har tillsammans med Konsumentverket deltagit i Myndighetsnätverket för barn- och ungdomsfrågor och i underärnesgruppen Samverkan ekonomisk utsatthet.

Inom Finansiell folkbildning, som beskrivs separat under Övrig verksamhet, är målet att stärka konsumenternas ställning på finansmarknaden. Detta konsumentskyddande arbete har skett i samarbete myndigheter och andra aktörer. Samverkan med Konsumentverket har skett bland annat inom projekt riktade till unga ”Koll på cashen” och ”Ekonomismart” och till arbetstagare i projektet ”Pensioner och försäkringar”. Samarbete med Konsumentverket och Pensionsmyndigheten och fler har skett i ett annat utbildningsprojekt riktade till arbetstagare ”Trygga din ekonomiska framtid” och till pensionärer ”Tryggare ekonomi på äldre dar”. Både Konsumentverket och Pensionsmyndigheten ingår i programrådet för nätverket Gilla Din Ekonomi.

Samverkan mellan myndigheterna fungerar väl och FI upplever att alla inblandade parter är positiva till att samverka.

Effektivitet och kvalitet

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Redovisa hur myndigheten arbetar med kvalitetshöjande insatser och med att effektivisera verksamheten. Av redovisningen ska det framgå vilka åtgärder som har vidtagits eller kommer att vidtas. Faktiskt och förväntat resultat ska redovisas.

Uppdraget ska redovisas senast den 10 april 2016

I april 2015 redovisade FI hur myndigheten arbetar med kvalitetshöjande insatser och för att effektivisera verksamheten (FI dnr 15-5447). FI redovisade bland annat att FI utvecklat en övergripande strategi för den riskbaserade tillsynen. FI redogjorde också för det arbete som gjorts för att underlätta och effektivisera den ökade datahanteringen och för att kunna utnyttja underlaget på ett effektivt sätt för tillsynen. I effektivitetsrapporten redovisade FI också det arbete som gjorts för att ta fram strukturerade planer för kontinuitetshantering i verksamheten. Strukturerad kontinuitetshantering är ett led i FI:s arbete med att säkra effektiviteten i prioriterad verksamhet. Effektivitetsrapporten beskrev också arbetet med den nya ekonomimodell som förväntas ge en mer precis redovisning av kostnader och arbetad tid, vilket i sin tur ger möjligheter till en förbättrad analys och utvärdering av verksamheten. Under hösten har årets uppdrag påbörjats som ska redovisas senast 10 april 2016.

Stabilitetsrapporter

■ Enligt Finansinspektionens instruktion, 3§

Myndigheten ska i särskilda rapporter till regeringen senast den 20 juni och den 15 december varje år redogöra för myndighetens analys och bedömning av den finansiella stabiliteten, de åtgärder som vidtagits och kan komma att vidtas för att motverka att finansiella obalanser uppstår, åtgärdernas effekter på samhällsekonomin samt behovet av utveckling av regler på området.

Enligt regleringsbrevet ska de innehålla:

- en bedömning av den finansiella stabiliteten med särskilt fokus på tillståndet på de finansiella marknaderna och den ekonomiska situationen hos hushåll, icke-finansiella företag, kreditinstitut, värdepappersbolag och försäkringsföretag
- en redogörelse för kreditinstitutens kreditgivning och kreditvillkor till företagen, uppdelat på små och medelstora företag, och till hushållen,
- en redogörelse för hushållens tillgångssida i form av hushållens finansiella sparande samt värdet av småhus uppdelat på hushållens finansiella respektive reala tillgångar
- en redogörelse för i vilken grad olika finansiella företag bidrar till att öka risken i det finansiella systemet och
- en bedömning av finansiella obalanser som kan påverka kreditutbudet och kreditefterfrågan samt en redovisning av de åtgärder som vidtagits och kan komma att vidtas för att motverka dessa obalanser och de effekter åtgärderna bedöms få på samhällsekonomin.

I rapporten ”Stabiliteten i det finansiella systemet” redovisar FI sin bedömning av stabiliteten i det finansiella systemet och eventuella finansiella obalanser i svensk ekonomi. FI presenterar sin syn på de sårbarheter som finns i det svenska systemet och hur dessa sårbarheter kan innebära problem för finansiell och ekonomisk stabilitet. Vidare redogör FI för de åtgärder som vidtagits för att minska sårbarheterna och vad som kan behöva göras framöver. I 2015 års rapporter, FI dnr 15-8424 och 15-15827, beskrivs de strukturella sårbarheterna, bankernas stora behov av marknadsfinansiering, det tätt sammanlänkade svenska systemet och hushållens höga skuldsättning.

Transparens vid flytträtt

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Redovisa en uppföljning av tidigare inlämnad rapport avseende branschöverenskommelse för ökad transparens vid flytträtt för pensionssparande (FI Dnr 14-8233). Uppföljningen ska omfatta en redovisning av det arbete som bedrivs för att den slutliga rekommendationen ska kunna träda i kraft senast den 1 januari 2016. Uppdraget ska redovisas senast den 2 november 2015.

Den 19 juni 2014 gav regeringen FI ett tilläggsuppdrag att verka för en överenskommelse i livförsäkrings- och pensionsbranschen om en branschstandard för transparens och informationsfrågor i samband med flytt av pensionsförsäkringsvärde. Resultatet från arbetet redovisades till regeringen under hösten 2014.

FI redovisade en uppföljning till regeringen den 2 november 2015 (FI dnr 14-8233) och bekräftade att försäkringsbranschen under ledning av branschföreningen Svensk Försäkring har kommit fram till en överenskommelse i form av en rekommendation kring standardiserad information i anslutning till flytt av försäkringskapital. Rekommendationen är daterad den 10 juni 2015 och avses träda i kraft den 1 januari 2016. I uppföljningen konstaterade FI också att vissa kompletterande överenskommelser avseende informationsunderlaget återstår att slutföra, nämligen införande av s.k. jämförpris (livförsäkrings motsvarighet till s.k. Normanbelopp), vilket avses vara klart den 1 mars 2016.

FI avser att under 2016 följa upp att den standardiserade informationen har införts på det sätt som beskrivits och att noga följa det fortsatta utvecklingsarbetet.

Risk- och sårbarhetsanalyser

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

I arbetet med 2015 års risk- och sårbarhetsanalyser ska myndigheten särskilt beakta och analysera informationssäkerheten i de delar av verksamheten och i de tekniska system som är nödvändiga för att myndigheten ska kunna utföra sitt arbete. Myndigheten ska redovisa en bedömning av informationssäkerheten samt vidtagna åtgärder. Redovisningen ska vara en del av den sammanställning som görs i arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser enligt 9 § förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap.

FI ska i enlighet med förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap varje år redovisa en risk- och sårbarhetsanalys till regeringen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). 2015 års risk- och sårbarhetsanalys redovisades i december 2015. Redovisningen utgjorde en sammanställning av prioriterade operativa risker och kritiska beroenden inom ansvarsområdet. Även myndighetens risker kopplat mot krissituationer eller där det finns ett hot eller en risk att sådant läge kan uppstå redovisades. Det extra uppdrag FI fick i regleringsbrevet för 2015 – att beakta och analysera informationssäkerheten i de delar av verksamhet och tekniska system som är nödvändiga för myndighetens arbete – omfattades också av redovisningen (FI dnr 15-9884).

Prognoser

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Redovisa prognoser för anslagsbelastningen och för avgiftsintäkter som disponeras av myndigheten för 2015 - 2019 vid nedanstående prognostillfällen. Prognoserna ska kommenteras i förhållande till föregående prognostillfälle, budgeten och till utfallet för 2014. Prognoserna lämnas i Hermes senast den 20 januari, 20 februari, 5 maj, 27 juli och 26 oktober 2015 och ska följa instruktion från Ekonomistyrningsverket.

FI har levererat fem utgiftsprognoser under 2015 i enlighet med uppdraget i regleringsbrevet (FI dnr 15-983).

Kreditgivning till företag utifrån ett miljö- och hållbarhetsperspektiv

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

I en särskild rapport redovisa bankernas riktlinjer för kreditgivning till företag utifrån ett miljö- och hållbarhetsperspektiv. Vid behov ska förslag lämnas till åtgärder som kan inkluderas i bankernas styrning av kreditgivningsprocessen i syfte att främja ett hållbarhetsperspektiv inom företag som i dagsläget varken har eller uppnår exempelvis sitt koldioxidreduceringsmål eller energieffektiviseringsmål. Uppdraget redovisas senast den 27 november 2015.

I rapporten "Miljö- och hållbarhetsperspektiv i kreditgivning till företag" (FI dnr 15-14755), som publicerades den 27 november, redovisade FI bankernas interna regler för kreditgivning till företag utifrån ett miljö- och hållbarhetsperspektiv. I rapporten framgår att bankernas interna regler beaktar att miljörisken ska bedömas vid kreditgivning till företag som en del av kreditrisken. Det framgår också att många av bankerna på frivillig väg vidtagit kompletterande åtgärder i avseendet miljö- och hållbarhetsperspektiv.

FI framför också att det är mycket viktigt att bankerna blir mer öppna så att deras kunder, investerare, motparter och andra intressenter kan bilda sig en uppfattning om hur bankerna beaktar miljö- och hållbarhetsperspektivet i sin kreditgivning.

Miljö – och Klimatförändringarnas påverkan på den finansiella stabiliteten

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Analysera och i en särskild rapport redogöra för hur miljö- och klimatförändringar kan påverka den finansiella stabiliteten på lång sikt samt vilka åtgärder som kan behöva vidtas för att motverka negativa effekter på det finansiella systemet. Utgångspunkten för uppdraget är bland annat den femte utvärderingen som FN:s klimatpanel presenterade under 2014 (IPCC Fifth Assessment Synthesis Report CLIMATE CHANGE 2014).

I rapporten ska det även ingå en analys av hur den finansiella stabiliteten kan påverkas på lång sikt av de åtgärder som behöver vidtas för att hålla den globala genomsnittliga temperaturförändringen under 2 grader Celsius. Även ett scenario där få eller inga ytterligare åtgärder tas för att begränsa temperaturförändringar ska redovisas avseende påverkan på den finansiella stabiliteten.

Analys och slutsatser bör understödjas av en bred och relevant informationsbas och av forskningen inom området. Myndigheten bör i sitt arbete med uppdraget rådgöra med Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut och Naturvårdsverket. Vid behov kan även andra i sammanhanget relevanta myndigheter konsulteras i arbetet. Uppdraget redovisas senast den 29 februari 2016.

Uppdraget redovisas den 29 februari 2016.

Gräsrotsfinansiering

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Gräsrotsfinansiering är en relativt ny och växande metod för att kanalisera medel till projekt och små och nystartade företag. Därigenom breddar gräsrotsfinansiering möjligheterna för företag att få finansiering. Finansieringen kan ske i form av donationer, bidrag i utbyte mot en framtida belöning, investeringar i värdepapper och genom lån. I syfte att öka kunskapen om finansieringsformen och hur en sund och hållbar utveckling kan främjas ska Finansinspektionen kartlägga gräsrotsfinansieringen i Sverige, dess möjligheter och utmaningar och vid behov föreslå åtgärder.

Redovisningen bör innehålla följande:

- en kartläggning och beskrivning av förekomst av gräsrotsfinansiering i Sverige och särdragen i denna finansieringsform, med fokus på verksamhet som inkluderar en investering med förväntan om avkastning för investeraren,
- en kartläggning och beskrivning av dels risker förenade med verksamheten, dels vilken information investerare/konsumenter får tillgång till,
- en beskrivning av verksamheten i förhållande till gällande rätt
- en kartläggning och beskrivning av erfarenheterna av reglering gällande gräsrotsfinansiering i de av EU:s medlemsstater som infört sådan reglering
- en beskrivning av eventuell tillsyn på området, och
- en beskrivning av eventuella problem samt, vid behov, förslag på åtgärder.

Uppdraget genomförs efter samråd med Tillväxtverket, Konsumentverket, Ekobrottsmyndigheten, Statens jordbruksverk och andra berörda myndigheter eller institutioner, till exempel inom sektorn för kulturella och kreativa näringar. Uppdraget ska redovisas senast den 15 december 2015.

FI redovisade sitt uppdrag till regeringen i form av en rapport den 15 december 2015 (FI dnr 15-17220). Kartläggningen visade att gräsrotsfinansiering är en relativt ny och växande metod för att kanalisera medel från allmänheten till projekt och små och nystartade företag, vanligtvis via en webbaserad plattform.

Några slutsatser i rapporten är att gräsrotsfinansiering fortfarande utgör en väldigt liten del av finansmarknaden, men att företeelsen sannolikt kommer att kunna växa snabbt om rätt förutsättningar ges. Finansin-

spektionen bedömer dock att spridningsförbudet i aktiebolagslagen (2005:551) sannolikt utgör ett hinder för gräsrotsfinansiering varför den frågan behöver ses över. En annan slutsats är att någon form av konsumentskyddsregler behöver införas, särskilt i samband med investeringar via lånebaserade plattformar för gräsrotsfinansiering. Vilken form av regler som är lämpligt för de olika formerna av gräsrotsfinansiering behöver utredas vidare.

Tillsynen av penningöverföring, valutaväxling och kontanthantering

■ Enligt Finansinspektionens regleringsbrev

Finansinspektionen ska ta fram en rapport om hur tillsynsverksamheten avseende penningtvättsregelverket i dag bedrivs beträffande de aktörer som ägnar sig åt penningöverföring, valutaväxling och kontanthantering. Finansinspektionen ska vidare avrapportera hur myndigheten avser att bedriva tillsynen över dessa aktörer framöver och i det sammanhanget särskilt ange hur inspektionen avser att bedriva den s.k. uppsökande verksamheten. Finansinspektionen ska rapportera uppdraget till regeringen (Finansdepartementet) senast den 14 augusti 2015.

I augusti 2015 avrapporterade FI regeringsuppdraget genom rapporten ”Tillsyn av penningöverföring, valutaväxling och kontanthantering”. Rapporten, FI dnr 15-7266, redogör för FI:s riskbaserade tillsyn av penningtvätt och finansiering av terrorism och de undersökningar som genomförts med fokus på risker relaterade till penningöverföring, valutaväxling och kontanthantering. I rapporten identifieras särskilda områden som är av särskild vikt för myndigheten att utveckla.

Kompetensförsörjning

■ Enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag

Enligt 3 kap 3 § ska myndigheten redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1 § första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.

Enligt 3 kap 3 § ska myndigheten redovisa de åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa att kompetens finns för att fullgöra de uppgifter som avses i 1 § första stycket. I redovisningen ska det ingå en bedömning av hur de vidtagna åtgärderna sammantaget har bidragit till fullgörandet av dessa uppgifter.

FI:s kompetensförsörjningsstrategi ska vara ett stöd för myndigheten i arbetet med att säkerställa att FI har rätt kompetens för att nå verksamhetens mål.

FI redovisar årets åtgärder utifrån de tre definierade områdena i kompetensförsörjningsstrategin: attrahera och rekrytera; behålla, tillvarata och utveckla samt avsluta. FI har arbetat aktivt med att föra in jämställdhets-, mångfalds- och tillgänglighetsfrågorna i kompetensförsörjningsarbetet.

Attrahera och rekrytera

Under året har FI vuxit med 46 personer. Sammanlagt har 70 personer slutat och 121 personer har anställts. Den sistnämnda siffran innehåller också rekryteringar av vikarier för att ersätta exempelvis föräldralediga, tjänstlediga med mera. FI har totalt 460 personer anställda. Av antalet anställda är 57 procent kvinnor och av cheferna är 48 procent kvinnor. En lönekartläggning har genomförts och visade att det inte finns några osakliga löneskillnader mellan män och kvinnor.

Personalomsättningen, som innebär att cirka 20 procent av all personal är nyanställd, har bidragit till att det funnits ett fortsatt stort rekryteringsbehov. Ett flertal befattningar har inte kunnat tillsättas med enbart annons utan ett särskilt sökningsförfarande har varit nödvändigt. Det har varit svårt att tillsätta vissa befattningar på grund av höga löneanspråk.

FI har under året fortsatt arbetet med att profilera sitt arbetsgivarvarumärke. Myndigheten har deltagit i Karriärbarometern och Företagsbarometern. Ett frukostmöte har anordnats tillsammans med talangnätverket Nova och myndigheten har tagit emot studiebesök. FI var bland de 100 mest attraktiva arbetsgivarna när Sveriges unga akademiker röstade fram sina drömarbetsgivare.

Arbetet har fortsatt med att effektivisera och öka träffsäkerheten vid rekryteringar och FI har tagit fram en ny rekryteringsprocess Framtid FI.

TABELL 26 Personalomsättning, procent

	2015	2014	2013
Extern rörlighet	16,4	13,9	11

Källa: Agresso

Behålla, tillvarata och utveckla

FI strävar efter att vara en attraktiv arbetsplats där medarbetare vill stanna och utvecklas. För att lyckas med detta har FI under året genomfört ett flertal åtgärder.

För att ytterligare förstärka FI:s förmåga till proaktiv och analytisk tillsyn har en skraddarsydd utbildning i finansiell riskhantering för FI genomförts. I utbildningen deltog 25 medarbetare. Parallellt med utbildningen genomfördes också en serie seminarier som var öppna för fler medarbetare.

En medarbetarundersökning har genomförts under våren. Av resultatet framgår att FI:s medarbetare är nöjda, att myndigheten har ett gott ledarskap och att våra anställda bedömer FI som ett attraktivt arbetsgivare. Följande förbättringsområden har identifierats: tillvarata kompetens, kompetensutveckling, ledarskap, arbetsbelastning, mål och processer samt fysisk arbetsmiljö.

FI:s inspektörsutbildning samt satsning på ledarskap har fortsatt under året. Ledarskapsutbildningen, tillsammans med ledarforum, är en viktig del i att bygga en gemensam kultur och att tydliggöra vad som förväntas av en ledare på FI. I lönerrevisionen har särskilt fokus varit på lönesättningen av chefer i deras roll som ledare.

FI har under året genomfört en första omgång av utnämningar i enlighet med den strategi för specialistkarriär som inrättats vid sidan om chefskarriären. Arbetet med karriärvägar tar sin utgångspunkt i såväl FI:s mål som FI:s medarbetarpolicy och FI:s lönestrategi.

Avsluta

FI har 2015 haft en högre personalomsättning än 2014. Orsakerna till personalomsättningen framkommer bland annat i de avgångssamtal som hålls. De tre främsta orsakerna till att medarbetare väljer att sluta på FI är erbjudande om annan anställning, låg lön och avsaknad av utvecklingsmöjligheter. Avgångssamtalen visar att de som slutat har trivts på FI. Flertalet upplever att arbetsuppgifterna har varit intressanta och har uppskattat arbetet för samhällsnyttan med en möjlighet att påverka och att FI har ett gott rykte. Den stora merparten av de som slutat kan tänka sig att komma tillbaka till FI.

TABELL 27 Redovisning av sjukfrånvaro, procent av den sammanlagda arbetstiden

	2015	2014	2013
Total sjukfrånvaro	2,7	2,6	2,5
Kvinnor	3,6	3,3	3,4
Män	1,4	1,8	1,3
Anställda ≤ 29 år	1,7	1,2	0,7
Anställda 30-49 år	2,4	2,6	2,4
Anställda ≥ 50 år	4,1	3,3	3,3
Andelen av total sjukfrånvaro ≥ 60 dagar	17,4	16,3	30,1

Källa: Agresso

RESULTATBEDÖMNING

FI har under året arbetat aktivt med hjälp av och i enlighet med kompetensförsörjningsstrategin. FI uppfattas som en attraktiv arbetsplats och arbetsgivare. FI har arbetat för att säkerställa att myndigheten kan behålla, tillvarata och utveckla sina medarbetare t.ex. genom FI:s inspektörsutbildning, krav på mål- och utvecklingssamtal för samtliga medarbetare m.m. och FI:s bedömning är att arbetet med kompetensförsörjningen har bidragit till att säkerställa att rätt kompetens i stora delar finns för att fullgöra de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion.

Fortsatt utgör den höga personalomsättningen en utmaning för myndigheten. En alltför hög rörlighet innebär att myndigheten måste ägna mycket tid och resurser till rekrytering, introduktion och kompetensöverföring i stället för kärnverksamheten. Det har under året gjorts flera analyser av vad den höga rörligheten beror på, men bilden som ges är inte helt entydig och rörligheten är också relativt jämnt spridd över FI:s tillsynsområden. Arbetet med att förstå orsakerna bakom personalomsättningen samt åtgärder för att minska denna fortsätter under 2016. Det finns också positiva aspekter av personalomsättningen som skapar mervärde för myndigheten såsom t.ex. tillförsel av ny kompetens.

När det gäller rekrytering så har FI svårt att rekrytera viss specifik kompetens såsom mer seniora riskanalytiker, aktuarier, redovisningsexperter samt erfarna finansinspektörer eftersom konkurrensen är stor avseende dessa arbetskraftskategorier. FI kan i vissa fall inte möta de löner och andra anställningsvillkor som finns inom finansbranschen.

Finansiell redovisning

RESULTATRÄKNING

Belopp i tkr		2015	2014
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	not 1	452 759	414 760
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	not 2	86 033	103 779
Intäkter av bidrag	not 3	16 236	17 733
Finansiella intäkter	not 4	266	233
Summa		555 294	536 505
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	not 5	-366 718	-334 533
Kostnader för lokaler	not 6	-32 403	-28 370
Övriga driftkostnader		-136 400	-129 285
Finansiella kostnader	not 7	-229	-467
Avskrivningar och nedskrivningar	not 8	-28 386	-25 375
Summa		-564 136	-518 030
Verksamhetsutfall		-8 842	18 475
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	not 9	574 906	454 069
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamheten		-574 906	-454 069
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring	not 10	-8 842	18 475

BALANSRÄKNING

Belopp i tkr		2015-12-31	2014-12-31
Tillgångar			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	not 11	76 711	71 350
Rättigheter och andra immateriella tillgångar	not 12	896	1 237
Summa immateriella anläggningstillgångar		77 607	72 587
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	not 13	6 278	2 321
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	not 14	18 604	15 270
Pågående nyanläggningar	not 15	-	439
Summa materiella anläggningstillgångar		24 882	18 030
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		780	417
Fordringar hos andra myndigheter	not 16	8 200	6 726
Övriga kortfristiga fordringar	not 17	20 834	19 148
Summa fordringar		29 814	26 291
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	not 18	10 327	9 633
Upplupna bidragsintäkter		-	103
Summa periodavgränsningsposter		10 327	9 736
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	not 19	-31 803	-32 578
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	not 20	41 670	68 728
Summa tillgångar		152 497	162 794

BALANSRÄKNING FORTSÄTTNING

Belopp i tkr		2015-12-31	2014-12-31
Kapital och skulder			
Myndighetskapital	not 21		
Balanserad kapitalförändring		-317	-18 792
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-8 842	18 475
Summa myndighetskapital		-9 159	-317
Avsättningar			
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	not 22	-	299
Övriga avsättningar	not 23	3 530	2 842
Summa avsättningar		3 530	3 141
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	not 24	99 265	92 500
Kortfristiga skulder till andra myndigheter		12 021	9 392
Leverantörsskulder	not 25	11 681	18 329
Övriga kortfristiga skulder	not 26	7 935	6 020
Förskott från uppdragsgivare och kunder		-	954
Summa skulder m.m.		130 902	127 195
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	not 27	21 864	23 521
Oförbrukade bidrag	not 28	2 882	5 863
Övriga förutbetalda intäkter	not 29	2 478	3 391
Summa periodavgränsningsposter		27 224	32 775
Summa kapital och skulder		152 497	162 794

ANSLAGSREDOVISNING

Redovisning mot anslag

Belopp i tkr

Anslag (ramanslag)	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Utgiftsområde 2						
Samhällsekonomi och finansförvaltning						
1:3 Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (Ramanslag)						
ap.1	Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter (ram)	432	9 150	-432	9 150	-8 565 585
1:11 Finansinspektionen (Ramanslag)						
ap.1	Finansinspektionen (ram)	10 932	445 507		456 439	-439 980 16 459
ap.2	Samordningsorgan för tillsyn av penningtvätt (ram)	526	5 000	-376	5 150	-5 029 121
Summa		11 890	459 657	-808	470 739	-453 574 17 165

Redovisning mot anslagsvillkor i regleringsbrevet

1.11 Finansinspektionen (ram) ap.1

Av regleringsbrevet framgår att 7 000 tkr beräknas användas för satsningar inom konsumentområdet för genomförande av finansiell folkbildning. FI redovisar utgifter på 6 167 tkr år 2015 för finansiell folkbildning.

Anslagsposten får användas för att bekosta Krigsförsäkringsnämndens verksamhet. Under 2015 har FI redovisat utgifter på 62 tkr för denna verksamhet.

1:11 Samordningsorgan för tillsyn av penningtvätt (ram) ap.2

Anslagspost 2 får användas för samordningsorganet för tillsyn av penningtvätt.

Redovisning mot inkomsttitel

Belopp i tkr

Inkomsttitel	not 9	Beräknat belopp enligt regleringsbrev	Inkomster
2548 Avgifter för Finansinspektionen verksamhet		464 943	453 526
2711 Restavgifter och dröjsmålsavgifter		7 000	8 967
2712 Bötesmedel		50 000	112 413
Summa		521 943	574 906

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen.

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr). Avrundning sker till närmaste tusental. Ett belopp som avrundats till noll markeras med 0. Är värdet innan avrundning noll markeras detta med ett streck.

Brytdag

FI har tillämpat den 5 januari 2015 som brytdag i enlighet med regelverket för statliga myndigheter. Begreppet brytdag syftar på den dag då den löpande bokföringen för räkenskapsåret ifråga ska vara avslutad. Efter brytdagen sker bokföring på räkenskapsåret men då i form av periodiseringar eller rättningar.

Periodavgränsningsposter

Som periodiseringspost bokförs belopp över 50 tkr. För avgiftsintäkter för tillståndsprovning tillämpas en beloppsgräns på 500 tkr.

Värdering av fordringar

Uppbördsfordringar har värderats kollektivt utifrån hur lång tid som gått sedan fakturan förföll till betalning. Övriga fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell provning beräknas bli betalt.

Värdering av anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst ett halvt prisbasbelopp, det vill säga 22 tkr år 2015, och en beräknad ekonomisk livslängd på minst tre år redovisas som anläggningstillgångar. För förbättringsutgifter på annans fastighet gäller för reparation och underhåll att anskaffningsvärdet ska uppgå till minst två prisbasbelopp, det vill säga 89 tkr år 2015.

På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning. Avskrivningen görs månadsvis. Följande avskrivningstider tillämpas:

- balanserade utgifter för utveckling, 3–5 år
- rättigheter och andra immateriella tillgångar, 3–5 år
- förbättringsutgifter på annans fastighet, 6 år
- kontorsmaskiner, 5 år
- datorer och kringutrustning, 4–5 år
- övriga inventarier, 7 år.

NOT 1. Intäkter av anslag

Skillnaden mellan intäkter av anslag i resultaträkningen och i utgifter i anslagsredovisningen på 815 tkr beror på semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 som redovisats mot anslag enligt punkten 2 övergångsbestämmelserna till anslagsförordningen (2011:223).

NOT 2. Intäkter av avgifter och andra ersättningar

Belopp i tkr	2015	2014
AVGIFTSFÖRORDNINGEN (1992:191)		
Avgiftsintäkter enligt 4 §	7 138	7 080
Avgiftsintäkter enligt 15 §	6	11
KAPITALFÖRSÖRJNINGSFÖRORDNING (2011:210)		
Icke statliga medel enligt 6 kap 1§	-	165
FÖRORDNING (2001:911) OM AVGIFTER FÖR PRÖVNING AV ÄRENDEN HOS FINANSINSPEKTIONEN		
Ansökningsavgifter	78 828	96 363
Fakturerade kungörelser	7	147
ÖVRIGT		
Försäljning av anläggningstillgångar/inventarier	54	13
Summa	86 033	103 779

Intäkter av avgifter och andra ersättningar har minskat med 17 746 tkr sedan föregående år. Det beror på att en mindre mängd ansökningar inom verksamheten tillståndsprövning under 2015 jämfört med 2014. Dessutom sänktes avgiftsnivåerna för tillståndsprövning den 1 juli 2015, vilket också bidragit till minskade avgiftsintäkter.

NOT 3. Intäkter av bidrag

Belopp i tkr	2015	2014
Bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	12 588	15 213
Bidrag från övriga myndigheter	44	-
Bidrag från internationella organisationer	3 604	2 520
Summa	16 236	17 733

Bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) används för arbetet med att säkerställa samhällets krisberedskap inom den finansiella sektorn.

Bidrag från internationella organisationer avser inbetalningar från Danmark, Finland och Norge för deras medverkan i utvecklingen av transaktionsrapporteringsystemet (TRS). Medlen tas i anspråk i samband med att FI amorterar på de lån som tagits för investeringen i systemet.

NOT 4. Finansiella intäkter

Belopp i tkr	2015	2014
Ränteintäkter på räntekontot i Riksgäldskontoret	0	188
Ränteintäkter på lån i Riksgäldskontoret	246	-
Övriga ränteintäkter	20	45
Summa ränteintäkter	266	233

FI har inte haft några ränteintäkter på räntekontot under 2015. Det beror på att räntan på räntekontot varit negativ. FI har i stället haft räntekostnader för medel insatta på räntekontot och fått ränteintäkter för lån till anläggningstillgångar i Riksgäldskontoret.

NOT 5. Kostnader för personal

Belopp i tkr	2015	2014
Totala kostnader för personal	-366 718	-334 533
Varav lönekostnader, exklusive sociala kostnader	-231 757	-210 998
Varav arvoden till styrelse och uppdragstagare, exklusive sociala kostnader	-444	-465

Kostnaden för personal har ökat med 32 185 tkr sedan föregående år. Ökningen beror till stor del på att antalet medarbetare har blivit fler under 2015.

NOT 6. Kostnader för lokaler

Kostnader för lokaler har ökat med 4 033 tkr jämfört med föregående år. Ökningen beror dels på att lokalytan har utökats, dels på att befintliga lokaler har renoverats.

NOT 7. Finansiella kostnader

Belopp i tkr	2015	2014
Räntekostnader på lån till anläggningstillgångar, Riksgäldskontoret	-	-399
Räntekostnader på räntekontot i Riksgäldskontoret	-145	-
Övriga finansiella kostnader	-84	-68
Summa finansiella kostnader	-229	-467

De finansiella kostnaderna har minskat med 238 tkr sedan föregående år. Minskningen förklaras av negativa räntor på räntekontot hos Riksgäldskontoret. FI har under 2015 haft räntekostnader för medel insatta på räntekontot och fått ränteintäkter för lån för anläggningstillgångar.

NOT 8. Avskrivningar och nedskrivningar

Posten avskrivningar och nedskrivningar har ökat med 3 011 tkr sedan föregående år. Ökningen beror till stor del på att nya it-system som FI utvecklat för rapportering, analys och distribution av finansiell data har tagits i drift och börjat skrivas av.

NOT 9. Avgifter m.m. som inte disponeras

Belopp i tkr	2015	2014
Offentligrättsliga avgifter med bestämt ekonomiskt mål		
Inkomsttitel 2548, Avgifter till Finansinspektionen		
Fakturerade årliga avgifter	457 004	424 821
Befarade förluster, årliga avgifter	-3 223	-513
Konstaterade förluster, årliga avgifter	-302	-55
Ränteintäkter, årliga avgifter	47	181
Summa avgifter som redovisas mot inkomsttitel 2548	453 526	424 434
Kostnader för den verksamhet som avgifter som redovisas mot inkomsttitel 2548 ska motsvara	448 545	411 848
Andra offentligrättsliga avgifter		
Inkomsttitel 2711, Restavgifter och dröjsmålsavgifter		
Särskild avgift enligt lagen om anmälningsskyldighet	8 692	7 203
Särskild avgift enligt föreskrift vid försenad inrapportering	755	2 290
Befarade förluster, särskilda avgifter	-480	128
Summa avgifter som redovisas inkomsttitel 2711	8 967	9 621
Inkomsttitel 2712, Bötesmedel		
Bötesmedel/straffavgift i samband med sanktion	111 999	19 945
Befarade förluster, sanktioner	414	69
Summa avgifter som redovisas mot inkomsttitel 2712	112 413	20 014
Summa intäkter av avgifter m.m.	574 906	454 069

På inkomsttitel 2548 redovisas de medel som FI tar ut enligt förordningen (2007:1135) om årliga avgifter för finansiering av Finansinspektionens verksamhet. Dessa avgifter ska, på några års sikt, motsvara de kostnader som FI redovisar mot anslagsposterna Finansinspektionen (ram) och Finansinspektionens avgifter till EU:s tillsynsmyndigheter.

På inkomsttitel 2711 redovisas rest- och dröjsmålsavgifter när inrapportering inte sker i tid och på inkomsttitel 2712 redovisas bötesmedel i enlighet med de sanktionsmöjligheter som FI har enligt regelverken. Bötesmedel har ökat med 92 054 tkr jämfört med 2014. Ökningen förklaras av några större sanktionsavgifter under 2015.

NOT 10. Årets kapitalförändring

Belopp i tkr	2015	2014
Resultat avgiftsfinansierad verksamhet	-8 842	18 475
Summa	-8 842	18 475

Årets kapitalförändring består av resultatet för verksamheten tillståndsprovning.

NOT 11. Balanserade utgifter för utveckling

Belopp i tkr	2015-12-31	2014-12-31
IB anskaffningsvärde	141 909	114 559
Årets anskaffningar	27 991	27 350
Årets utrangeringar	-	-
UB anskaffningsvärde	169 900	141 909
IB ackumulerade avskrivningar	-70 559	-49 744
Årets avskrivningar	-22 629	-16 815
Året nedskrivning	-	-4 000
Årets utrangeringar	-	-
UB ackumulerade avskrivningar	-93 189	-70 559
Bokfört värde	76 711	71 350

Balanserade utgifter för utveckling består till största delen av it-system som FI utvecklar för rapportering, analys och distribution av finansiell data.

NOT 12. Rättigheter och andra immateriella tillgångar

Belopp i tkr	2015-12-31	2014-12-31
IB anskaffningsvärde	1 874	1 542
Årets anskaffningar	-	332
Årets utrangeringar	-	-
UB anskaffningsvärde	1 874	1 874
IB ackumulerade avskrivningar	-637	-406
Årets avskrivningar	-341	-231
Årets utrangeringar	-	-
UB ackumulerade avskrivningar	-978	-637
Bokfört värde	896	1 237

NOT 13. Förbättringsutgift på annans fastighet

Belopp i tkr	2015-12-31	2014-12-31
IB anskaffningsvärde	6 432	4 994
Årets anskaffningar	4 724	1 438
Årets utrangeringar	-772	-
UB anskaffningsvärde	10 384	6 432
IB ackumulerade avskrivningar	-4 111	-3 763
Årets avskrivningar	-767	-348
Årets utrangeringar	772	-
UB ackumulerade avskrivningar	-4 106	-4 111
Bokfört värde	6 278	2 321

Det bokförda värdet för förbättringsutgifter på annans fastighet har ökat med 3 957 tkr sedan 2014. De senaste årens ökning av personalstyrkan har medfört ett behov av att bygga om och utöka FI:s lokaler.

NOT 14. Maskiner, inventarier, installationer m.m.

Belopp i tkr	2015-12-31	2014-12-31
IB anskaffningsvärde	29 961	43 006
Årets anskaffningar	7 764	3 407
Årets överföringar	439	780
Årets utrangeringar	-2 741	-17 232
UB anskaffningsvärde	35 423	29 961
IB ackumulerade avskrivningar	-14 691	-27 771
Årets avskrivningar	-4 649	-3 980
Årets utrangeringar	2 520	17 060
UB ackumulerade avskrivningar	-16 820	-14 691
Bokfört värde	18 604	15 270

Det bokförda värdet för maskiner, inventarier, installationer m.m. har ökat med 3 334 tkr sedan föregående år. Ökningen består främst av inköp av möbler och inventarier som en följd av att lokalerna har byggts om och rustats upp.

NOT 15. Pågående nyanläggningar

Belopp i tkr	2015-12-31	2014-12-31
IB anskaffningsvärde	439	780
Årets anskaffningar	-	439
Årets överföringar	-439	-780
Bokfört värde	0	439

NOT 16. Fordringar hos andra myndigheter

Belopp i tkr	2015-12-31	2014-12-31
Fordran avseende ingående moms	7 898	6 462
Övriga fordringar hos andra myndigheter	302	264
Summa	8 200	6 726

NOT 17. Övriga kortfristiga fordringar

Belopp i tkr	2015-12-31	2014-12-31
Uppbördsfordringar	20 809	19 148
Övriga fordringar	25	-
Summa	20 834	19 148

NOT 18. Förutbetalda kostnader

Belopp i tkr	2015-12-31	2014-12-31
Förutbetalda hyreskostnader	7 944	7 315
Övriga förutbetalda kostnader	2 383	2 318
Summa	10 327	9 633

Posten övriga förutbetalda kostnader består till största delen av underhållsavtal för it-system.

NOT 19. Avräkning med statsverket

Belopp i tkr	2015-12-31	2014-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-19 148	-48 620
Redovisat mot inkomsttitel	-574 906	-454 069
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	573 645	483 541
Skulder avseende uppbörd	-20 409	-19 148
Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	0	-1
Redovisat mot anslag	8 565	8 068
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats till icke räntebärande flöde	-8 713	-8 067
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	-148	0
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-11 458	-2 873
Redovisat mot anslag	445 009	408 434
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-450 507	-417 259
Återbetalning av anslagsmedel	376	240
Fordringar avseende anslag i räntebärande flöde	-16 580	-11 458
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	1 947	2 677
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-815	-730
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	1 132	1 947
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto i Riksbanken		
Ingående balans	-3 919	858
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	602 500	504 334
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-29 447	-33 639
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	-564 932	-475 472
Övriga fordringar på statens centralkonto i Riksbanken	4 202	-3 919
Summa	-31 803	-32 578

NOT 20. Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

Belopp i tkr	2015-12-31	2014-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	41 670	68 728
Beviljad kreditram	25 000	25 000

NOT 21. Myndighetskapital

	Balanserad kapitalförändring, avgiftsfinansierad verksamhet	Årets kapitalförändring, enl RR	Summa
IB 2015	-18 792	18 475	-317
Föregående års kapitalförändring	18 475	-18 475	0
Årets kapitalförändring		-8 842	-8 842
UB 2015	-317	-8 842	-9 159

Myndighetskapitalet består av resultatet inom verksamheten tillståndsprovning. Den negativa kapitalförändringen beror på färre nya tillståndsärenden 2015 jämfört med 2014 och att avgiftsnivåerna sänktes med 10 procent den 1 juli 2015, samtidigt som FI lagt ner mer tid på tillståndsprovning. Att den arbetade tiden med tillståndsprovning ökat beror bland annat på mer komplexa ärenden och nya regelverk samt att myndigheten betat av ärendebalanser från 2014.

NOT 22. Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser

Belopp i tkr	2015-12-31	2014-12-31
Ingående avsättning	299	601
Årets pensionskostnader	-166	-108
Årets pensionsutbetalningar	-133	-194
Utgående avsättning	0	299

Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser avser åtaganden för framtida utbetalningar av delpensioner. FI har per den 31 december 2015 inga åtaganden för delpensioner.

NOT 23. Övriga avsättningar

Belopp i tkr	2015-12-31	2014-12-31
Ingående avsättning	2 842	2 308
Årets förändring	688	534
Utgående avsättning	3 530	2 842

Övriga avsättningar avser medel för lokalt omställningsarbete som avsatts i enlighet med det avtal som slutits mellan Arbetsgivarverket och de centrala fackliga parterna.

NOT 24. Lån i Riksgäldskontoret

Belopp i tkr	2015-12-31	2014-12-31
Ingående skuld	92 500	78 053
Lån upptagna under året	39 070	39 240
Årets amorteringar	-32 305	-24 793
Utgående skuld	99 265	92 500
Beviljad låneram	120 000	110 000

FI:s anläggningstillgångar finansieras med lån i Riksgäldskontoret. Dessa lån har ökat med 6 765 tkr sedan föregående år. Ökningen beror på att FI utvecklat nya it-system samt byggt om och rustat upp lokalerna.

NOT 25. Leverantörsskulder

Den 1 januari 2016 uppgraderade FI sitt ekonomisystem. På grund av uppgraderingen betalades en stor mängd leverantörsfakturer innan årsskiftet, även om fakturorna ännu inte hunnit falla till betalning. Det förklarar varför leverantörsskulden minskat med 6 648 tkr jämfört med föregående år.

NOT 26. Övriga kortfristiga skulder

Belopp i tkr	2015-12-31	2014-12-31
Personalens källskatt	7 257	5 959
Utredningskonton	674	94
Skuld till egen personal	4	-33
Summa	7 935	6 020

NOT 27. Upplupna kostnader

Belopp i tkr	2015-12-31	2014-12-31
Upplupen lön inkl. sociala avgifter	1 369	2 750
Semesterlöneskuld inkl. sociala avgifter	18 597	18 437
Övriga upplupna kostnader	1 898	2 334
Summa	21 864	23 521

NOT 28. Oförbrukade bidrag

Belopp i tkr	2015-12-31	2014-12-31
Bidrag från annan statlig myndighet	612	0
Bidrag från internationella organisationer	2 270	5 863
Summa	2 882	5 863

Bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) används för arbetet med att säkerställa samhällets krisberedskap inom den finansiella sektorn.

Bidrag från internationella organisationer avser inbetalningar från Danmark, Finland och Norge för deras medverkan i utvecklingen av transaktionsrapporteringsystemet (TRS). Medlen tas i anspråk i samband med att FI amorterar på de lån som tagits för investeringen i systemet. Saldot avser det som återstår att ta i anspråk.

NOT 29. Övriga förutbetalda intäkter

Belopp i tkr	2015-12-31	2014-12-31
Ansökningsavgifter, periodiserade	2 478	3 391

FI periodiserar inbetalningar av ansökningsavgifter för tillståndsprövning som är större än 500 tkr.

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

Belopp i tkr	2015	2014	2013	2012	2011
Låneram i Riksgäldkontoret					
Beviljad	120 000	110 000	85 000	65 000	55 000
Utnyttjad	99 265	92 500	78 053	58 852	53 171
Kredit på räntekontot					
Beviljad	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Utnyttjad	-	-	878	2 081	-
Räntekontot					
Intäkter	-	188	233	184	416
Kostnader	145	-	-	-	-
Avgiftsintäkter som disponeras					
Beräknat enl regleringsbrev	81 041	83 400	65 000	65 000	60 900
Utfall	86 033	103 779	70 741	75 582	59 154
Avgiftsintäkter som inte disponeras					
Beräknat enl regleringsbrev	521 943	448 000	341 000	341 000	347 000
Utfall	574 906	454 069	402 576	364 018	387 790
Anslagskredit					
Anslag 2:1:11, beviljad	13 575	20 863	34 331	30 377	11 401
Anslag 2:1:11, utnyttjad	-	-	-	5 536	4 620
Anslag 2.1:3, beviljad	915	715	715	715	-
Anslag 2.1:3, utnyttjad	-	-	-	-	-
Anslagssparande					
Anslag 2:1:3	585	432	361	1 439	-
Anslag 2:1:11	16 580	11 458	2 874	-	-
Personal					
Årsarbetskrafter	364	339	301	297	273
Medelantalet anställda	375	350	312	302	284
Driftskostnad (RR)	535 521	492 187	404 592	375 639	350 055
Driftskostnad per årsarbetskraft (tkr)	1 471	1 452	1 344	1 265	1 282
Årets kapitalförändring	-8 842	18 475	1 346	4 568	-1 388
Balanserad kapitalförändring	-317	-18 792	-21 151	-25 719	-25 636

Intygande om intern styrning och kontroll

Arbete och former för FI:s interna styrning och kontroll har under 2015 följt samma mönster som de närmast föregående åren. FI:s styrelse har i en särskild rapport fått redovisning av de faktorer som är relevanta för den interna styrningen och kontrollen på FI och det arbete som gjorts på området under året. Därutöver har styrelsen löpande under året fått information om den interna styrningen och kontrollen i samband med rapportering av ekonomi, planerad och genomförd verksamhet och måluppfyllelse, redovisning av övergripande risker och kontrollåtgärder samt genom granskningar och uppföljningar som genomförts av intern- och externrevision.

FI:s internrevision har granskat myndighetens arbete med intern styrning och kontroll liksom utformningen av styrelsens bedömningsunderlag för intern styrning och kontroll. Interrevisionen hade inga allvarliga anmärkningar på processen eller arbetet i sig, men rekommenderade FI att utveckla dokumentationen av risker och även beskrivningen av processen för intern styrning och kontroll i styrelsens bedömningsunderlag. FI har utvecklat dokumentationen enligt interrevisionens rekommendation.

De viktigaste verksamhetsrisker som identifierades i FI:s arbete med intern styrning och kontroll 2015 var relaterade till informationssäkerheten på FI, personalomsättningen, myndighetens internationella arbete med regelgivning och effektiviteten i ärendehantering. Åtgärder för att minska riskerna har genomförts och pågår i några fall fortfarande.

De obligatoriska momenten enligt Förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll är etablerade och regelbundna genomgångar och utvärderingar av verksamheten har genomförts. Det finns styrdokument och rutiner som behöver utvecklas och viss utbildning som behöver genomföras, men detta är inte brister av sådan art att FI:s interna styrning och kontroll totalt sett kan anses bristfällig. Förbättringsbehov och åtgärdsförslag har i flera fall identifierats genom riskanalyser och uppföljningar och visar att den interna styrningen och kontrollen i det avseendet fungerar.

VÅRT STÄLLNINGSTAGANDE

Vi intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning. Vi bedömer vidare att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten är betryggande.

Stockholm den 15 februari 2016

Sven-Erik Österberg
styrelseordförande

Sonja Daltung
styrelseledamot

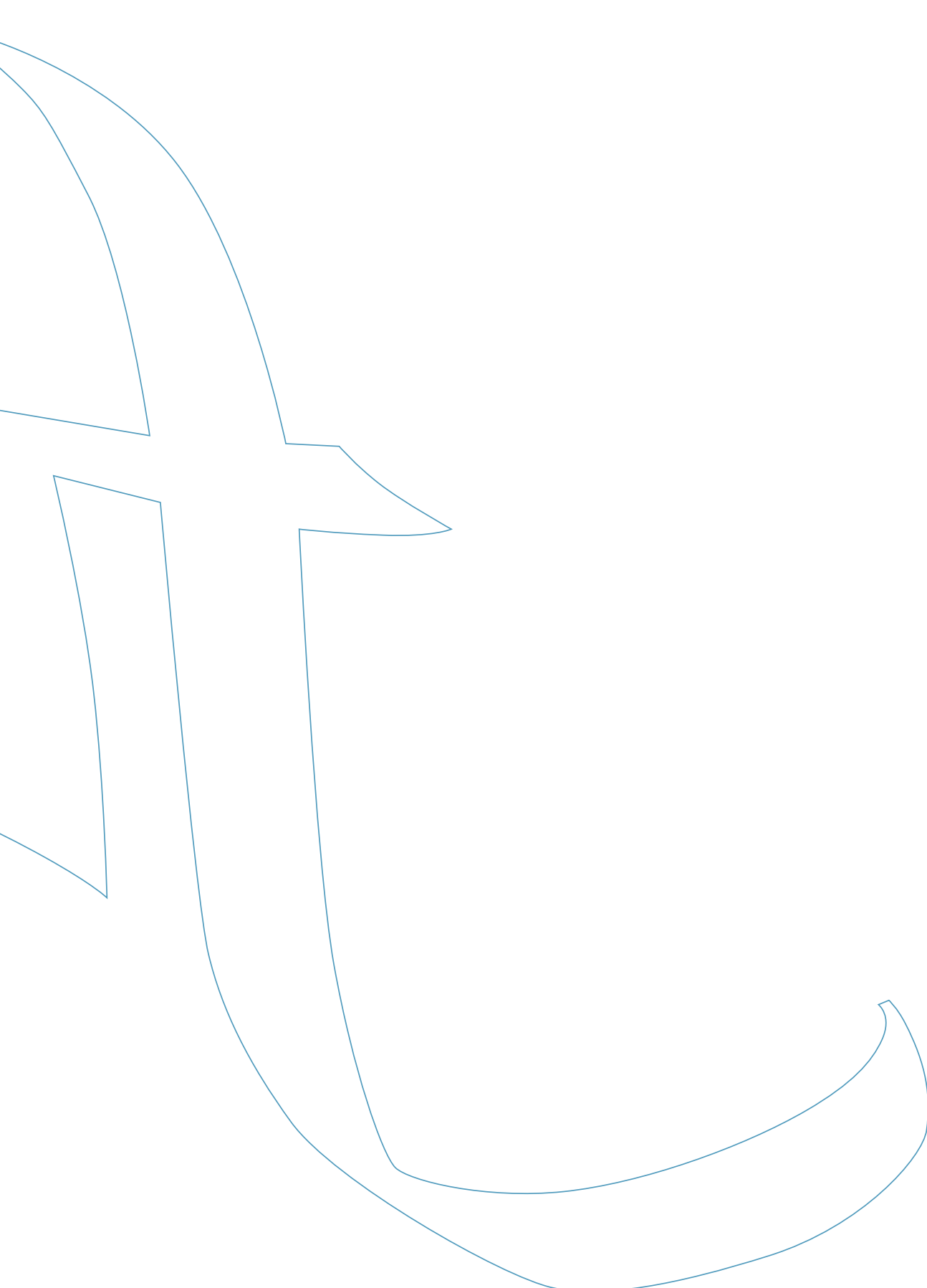
Astri Muren
styrelseledamot

Hans Nyman
styrelseledamot

Anna Pettersson Westerberg
styrelseledamot

Gustaf Sjöberg
styrelseledamot

Erik Thedéen
generaldirektör

Finansinspektionen
Box 7821, 103 97 Stockholm
Besöksadress Brunnsgatan 3
Telefon 08-787 80 00
Fax 08-24 13 35
finansinspektionen@fi.se

www.fi.se